

02
B-51

Biblio Polis

Biblioteca Municipală "B.P.Hasdeu"

Vol.5 (2003) Nr.1

BIBLIO POLIS

Buletin de specialitate
al Bibliotecii Municipale
„B.P.Hasdeu”
Apare din anul 2002
Vol.5 (2003) Nr.1

Director:

Lidia Kulikovski

Colegiul de redacție:

Mariana Harjevschi, Tatiana Coșeri, Ludmila Pânzaru, Elena Vulpe, Larisa Câșlaru, Alexandru-Horațiu Frișcu, Geneveva Scobioală, Tatiana Ischimji, Vlad Pohilă, acad. Mihai Cimpoi, dr. hab. Ion Dron

La apariția acestui număr și-au dat concursul:

Rodică Brânză, Tatiana Coșeri, Vlad Pohilă, Valeriu Rusnac, Geneveva Scobioală

CUPRINS / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENTS

BILANȚ / ИТОГИ / REVIEW

Lidia KULIKOVSKI.
Biblioteca Municipală în 2002.....3
Муниципальная Библиотека в 2002 году
The Municipal Library in the year of 2002

IMPRESII. APRECIERI / ВПЕЧАТЛЕНИЯ / IMPRESSIONS. ASSESSMENTS ...8

POLITICI DE BIBLIOTECA / БИБЛИОТЕЧНАЯ ПОЛИТИКА / LIBRARY POLICIES

Declarația de la Glasgow privind
Bibliotecile, Serviciile de Informare și
Libertatea Intelectuală10
Декларация о библиотеках, инфор-
мационных услугах и интеллектуальной
свободе принятой в Глазго
IFLA Glasgow declaration on libraries, in-
formation services and intellectual freedom

IFLA pentru susținerea dezvoltării
ИФЛА в поддержку развития11
Statement on libraries and sustainable de-
velopment

Recomandările Grupului cu
responsabilități sociale IFLA.....12
Рекомендации Группы социальной отве-
тственности ИФЛА
Recommendations from the IFLA social
responsibilities. Discussion group

Manifestul de la Oeiras.
Agenda PULMAN pentru e-Europa13
Манифест Ойрас.
Действия PULMAN за e-Европу
The Oeiras Manifesto.
The PULMAN agenda for E-europe

AI NOȘTRI ÎN LUME / НАШИ В МИРЕ / OUR LIBRARIANS ABROAD

Valentina TURVINENCO.
Universitäts Bibliothek
der FU Berlin Germanistik16
Университетские библиотеки Берлина
Universitäts Bibliothek Der Fu Berlin Ger-
manistik

Mariana HARJEVSCHI.
O conferință. Un manifest. O e-Europă ..17
Конференция. Манифест. Е-Европа
A conference. A manifesto. An e-Europe

INCLUZIUNE SOCIALĂ / БИБЛИОТЕКА И ОБЩЕСТВО / SOCIAL INCLUSION

Olesia IONCU.
Anul 2003 – Anul European
al Persoanelor cu Dizabilități18
2003 год – Европейский Год Лиц с
ограниченными возможностями
The 2003 year – the European year of the
disabled people

**CARTE DE VIZITĂ / ВИЗИТНАЯ
КАРТОЧКА / THE VISITING CARD**

Elena ROȘCA. Biblioteca "Alba Iulia"
În ajunul celor cinci ani de activitate19
Библиотека Алба Юлия в канун
пятилетнего юбилея
*The "Alba Iulia" Library on the eve of the
five year of activity*

**VIAȚA FILIALELOR / ЖИЗНЬ
БИБЛИОТЕК / LIBRARY
BRANCHES' LIFE**

Tatiana FIODORUC. Anul Cantemir
În bibliotecile Chișinăului21
Год Кантемира в библиотеках Кишинева
The Cantemir's year in Chisinau's libraries

Наталья СОСНОВСКАЯ.
"Как-то одним январским днем ..."23
*Natalia SOSNOVSCAIA "Once in a day of
January month ..."*

Maria CALANCEA.
Filiala „Maria Drăgan” în sprijinul
creativității copiilor24
Филиал Мария Дрăган – в поддержку
детского творчества
*The „Maria Dragan” library branch – help
for children creativity*

Angela OLĂRESCU. Biblioteca
Publică Cricova – centru de cultură25
Публичная Библиотека Крикова –
культурный центр
*The Cricova public library – a cultural cen-
ter*

Parascovia ONCIU.
Reaprindeți candelă...26
Зажгите луч...
Light out the candle...

Tatiana FIODORUC.
Activități culturale: ianuarie-martie27
Культурные мероприятия: январь-март
Cultural activities: January-March

**DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ /
ПРОФЕСИОНАЛЬНОЕ
РАЗВИТИЕ /
PROFFESIONAL DEVELOPMENT**

Olesia IONCU.
Grupul-țintă: limbaj și etichetă30
Язык и этикет в работе с читателями
The Target Group: language and ethics

**TEORIE ȘI PRACTICĂ /
ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА /
THEORY AND PRACTICE**

Aurica DVORACIC.
Imaginea bibliotecii publice –
o percepție socială31
Имидж публичной библиотеки –
социальное восприятие
*The Public Libraries' Image –
a social perception*

**ANIVESĂRI / ЮБИЛЕИ /
ANNIVERSARIES**

Vlad POHILĂ la 50 de ani38
Влад ПОХИЛĂ. К юбилею.
Vlad POHILĂ – at 50th anniversary

Наталья СОСНОВСКАЯ.
Ихилу Шрайбману
исполнилось 90 лет39
Natalia SOSNOVSCAIA.
90 years of anniversary to Ilia Shraibman

ESEU / ЭССЕ / ESSAY

Nicolae BUSUIOC. Mitul cărții40
Миф о книге
The legend of the book

**ARHIVA LITERARĂ /
ЛИТЕРАТУРНЫЙ АРХИВ /
THE LITERARY ARCHIVE**

Pavel BALMUȘ.
Gimnazist la Chișinău – student
extern la Universitatea din Harkiv41
Гимназист – в Кишиневе, студент-
экстерн – в Харьковском Университете
*Gymnasia pupil in Chișinău – External stu-
dent at the Harkiv University*

**CARTEA PE MERIDIANE /
КНИГА НА ПЛАНЕТЕ /
THE BOOK ON THE WORLD**

Alexandru-Horațiu FRÎȘCU44
Александр-Гораций ФРИШКУ

**DIVERTIS-CLUB /
КЛУБ РАЗВЛЕЧЕНИЙ /
DIVERTIS-CLUB**46

**PENTRU AGENDA DVS. /
В ВАШУ ЗАПИСНУЮ КНИЖКУ /
FOR YOUR AGENDA**

Calendarul aniversărilor culturale47
Календар знаменательных дат
Cultural Anniversaries Calendar

*Biblioteca Municipală în 2002**Lidia KULIKOVSKI,**Director general, BM „B.P.Hasdeu”*

Anul 2002 a fost pentru Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” un an de responsabilitate maximă. Aniversarea de 125 de ani ai bibliotecii a determinat această responsabilitate cât și obiectivele îndrăznețe orientate spre realizarea suitei de activități și manifestări prilejuite de aniversare.

BM în 2002 a căutat răspunsuri la întrebările „**Încotro mergem?**”, „**Unde ne aflăm**”, „**De unde venim**”. În jurul acestor întrebări îmi voi ordona sin-teza activității anului 2002.

Am răspuns la prima întrebare „**Încotro mergem?**” prin elaborarea misiunii și setului de valori acceptat ca pe o filosofie a instituției noastre, care ne ghidează activitatea și ne indică încotro mergem, prin elaborarea strategiilor la unele direcții prioritare, prin elaborarea instrumentelor manageriale – Politica de Acces, Referențial BM, Evaluarea activității, Strategii de instruire BM, Conceptul „BM și persoanele dezavantajate”, Manualul „Motivarea personalului”, Strategia de marketing BM, Politica de achiziții BM, Strategia de dezvoltare a colecției BM, Manualul calității, Rețeaua „Metro”. Strategia de automatizare BM.

Elementul pozitiv reținut și valorizat de mine ca director, din această muncă grea, foarte grea, este că profesioniștii noștri, managerii de vârf, au învățat să gândească strategic, se pot orienta mai bine în aria lor de responsabilitate, au devenit mai competenți și mai competitivi. Toate acestea ne vor ajuta să finisăm aceste instrumente în 2003, să le publicăm și să le oferim fiecărui bibliotecar din rețeaua noastră. Alt element pozitiv pe care l-am sesizat din această lucrare managerială colectivă este faptul că managerii sunt pregătiți și motivați să participe foarte activ la elaborarea viziunii BM 2003-2010.

Instrumentele manageriale elaborate s-au bazat pe Conceptul de edificare durabilă a BM, pe dimensionarea ei polivalentă la cerințele societății informaționale, conceptelor despre comunitate și societatea civilă, incluziune socială, libertatea accesului la informație, libertatea intelectuală și libertatea de expresie – documente care delegă bibliotecii un rol social sporit, iar activității ei responsabilitatea de conciliere a libertății individuale și a necesității de cooperare a indivizilor din cadrul comunității.

La formularea răspunsului la a doua întrebare „**Unde suntem?**” au contribuit toate filialele noastre, fiecare bibliotecar din rețeaua noastră.

Cuprinzând, prin activitățile sale, cel mai larg spectru social – chișinăuie-nii în totalitatea lor, BM s-a dovedit un spațiu public comunitar foarte respectat și foarte bine utilizat – 58,2 % din populația Chișinăului sunt utilizatorii bibliotecii. Auditul social efectuat ne demonstrează că și alți indicatori de performanță – cărți împrumutate, vizite, vizite virtuale sunt la nivel european. La nivel european este și timpul mediu de funcționare pe săptămână care a crescut de la 48,5 la 54,1 ore pe săptămână. Suntem unica instituție de cultură care funcționează 7/7, și 24/24 prin www.hasdeu.md, iar pentru publicul care nu are acces la tehnologii 11/24.

În anul 2002 a crescut și numărul de vizite în Biblioteca Municipală. Fiecare din cei 311.640 utilizatori activi au vizitat biblioteca și au beneficiat de serviciile ei în medie de 10 ori. Numărul total de frecvențe constituind 3 097 919.

Utilizatorii sunt judecătorii noștri, această valoare, cât și principiile de susținere a ei – considerăm dorințele utilizatorilor – ocazii favorabile pentru biblioteca noastră, ascultăm sugestiile

utilizatorilor; câștigăm loialitatea utilizatorilor; măsurăm succesul în raport cu așteptările utilizatorilor – justifică indicatorii de performanță obținuți de BM în 2002.

În anul 2002 Biblioteca Municipală a realizat multe **proiecte editoriale valoroase**.

Printre ele pot fi menționate:

- *Presa basarabeană de la începuturi până în anul 1957: Catalog.- Ch.: Epigraf, 2002.- 652 p. **Locul I la Concursul național pentru cea mai bună bibliografie.***

- Vieru-Ișaev M. *Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu” din Chișinău (1877-2002): Etape, contexte, conexiuni și incursiuni istorice. Partea I (1877-1950) .- Ch.: Colograf-Com, 2002.- 256 p. **Locul II la Concursul pentru cea mai bună lucrare în biblioteconomie***

- *Biblioteca Municipală B.P.Hasdeu: 125 ani de activitate: Bibliografie.- Ch.: Colograf-Com, 2002.- 160 p. **Locul II în același concurs.***

- *Mihai Cimpoi: Biobibliografie.- Ch.: Litera, 2002.-192 p. **Locul I la compartimentul cea mai bună bibliografie***

- Revista de specialitate *BiblioPolis*

Am încercat să înfrânăm Viitorul, să-l controlăm prin transformarea lui într-o varietate specială a trecutului – într-o carte de istorie a instituției noastre, într-o carte a trecutului nostru cultural, într-o bibliografie retrospectivă. Aceasta a fost o preocupare prioritară a activității de cercetare în anul 2002, activitate, care ne-a sporit valoarea și imaginea în lumea științifică.

Rezultatele activității s-au materializat în 11 cărți publicate, s-au concretizat prin scrierea și publicarea materialelor în presa periodică, în culegeri tematice, volume aparte, prin prezentarea comunicărilor în cadrul simpozionelor, sesiunilor de comunicare științifice din țară și străinătate, intervenții la posturi de radio și televiziune.

Anul 2002 a fost marcat printr-o gamă variată și diversă de **activități și programe culturale**. Promovarea dialogului cultural, social, susținerea diversității culturale s-a soldat cu desfășurarea în ritm susținut a diferitelor saloane literare, de arte, ateneuri, cluburi, cenacluri, lansări de carte etc.

Anul Caragiale a cuprins manifestări culturale de anvergură la filialele "O.Ghibu", "Ovidius", "Transilvania", "Târgu-Mureș", "Alba Iulia", "Târgoviște", "Biblioteca de Arte". Ediția a 12-a a concursului republican "*La Izvoarele Înțelepciunii*" consacrat marelui Caragiale a fost organizat la nivel de cartier de filialele "Transilvania", "Ovidius", Centrul Academic Internațional Eminescu. Etapa municipală a concursului, sub genericul "*Caragiale – Întemeietorul realismului critic*", a fost organizată la Centrul Academic Internațional EMINESCU.

Festivalul cărții evreiești a devenit o adevărată sărbătoare de valorificare a cărții. În anul 2002 (21-28 octombrie) a cuprins recitaluri de poezie și proză, expoziții de carte, programe literar-muzicale, reviste bibliografice, spectacole.

Rata de achiziții a fost preponderent determinată de mărirea bugetului alocat, influențată și de alți factori ca: numărul de cărți publicate în limbile locale și la editurile locale, interesele utilizatorilor, gradul de utilizare a serviciilor de bibliotecă; diversitatea multiculturală și lingvistică a utilizatorilor; nevoile speciale cum ar fi persoanele cu dizabilități, vârsta a treia, copiii din familii vulnerabile.

În perioada de referință au intrat în colecția BM – 48 911. Domeniul prioritar îl deține beletristica – circa 50%. După criteriul lingvistic circa 80% de documente sunt în limba română, 14,1% în limba rusă. Edițiile periodice au fost reprezentate de 489 de titluri dintre care 185 în limba română.

Anul de referință s-a caracterizat prin reducerea ieșirilor din colecție față de anii precedenți. În total au fost cazați 50 552 de documente. La 1 ianuarie

2003 colecția constituia 1 102 837 documente.

Conform structurii colecției după limbi se simte o creștere semnificativă a documentelor în limba română în comparație cu anii precedenți: l. română – 40,0%; l. rusă – 57,6; l. evreiască – 0,2; l. bulgară – 0,4; l. ucraineană – 0,6; l. găgăuză – 0,1; alte limbi - 0,1%.

Automatizarea Bibliotecii Municipale a cuprins mai multe acțiuni.

- Dezvoltarea Paginii Web

www.hasdeu.md;

Efortul pentru îmbunătățirea Web-ului, calitatea și eficiența Paginii s-a încununat cu **locul I în cadrul concursului WEB Top 2002** organizat de Fundația Soros și de recunoștința utilizatorilor – la 1 ianuarie 2003 PW a fost vizitată de 46 341 ori.

- **Implementarea TINLIB** în filialele „Maramureș”, „Alba Iulia”, „Transilvania”, „O.Ghibu” și **IRBIS** în bibliotecile „I.Mangher”, „Lomonosov”.

Departamentul „Automatizare. Informatizare” a elaborat ghidul „*Tinlib pas cu pas. Modulul Catalogare*” instrument util bibliotecilor noastre.

- **Achiziționarea sistemului anti-furt Checkpoint** pentru asigurarea securității colecției la Biblioteca Publică de Drept.

- **Crearea infrastructurii unei rețele unice – rețeaua metropolitană BM.** La 01.01.03 – Biblioteca Municipală deține 56 de calculatoare conectate la Internet, din care 24 calculatoare sunt pentru utilizatori și 32 pentru bibliotecar. Acest număr reprezintă un procent foarte mic (11,2 %) în raport cu necesitățile (minimum 500 de calculatoare).

Catalogul electronic al Bibliotecii Municipale s-a mărit cu 7 364 de descrieri bibliografice. În total catalogul on-line al BM conține 43 528 de descrieri și a fost accesat de 29 246 de ori.

Servicii electronice de referință inedite oferă Biblioteca Publică de Drept (www.pll.md). Întrebă bibliotecarul sau intreb@bibliotecarul este

un serviciu informațional inovator în lumea bibliotecară din Republica Moldova. Acest serviciu are ca scop ghidarea și orientarea utilizatorului în găsirea informației prin indicarea celor mai bune resurse informaționale și documentare cu caracter juridic. Răspunsurile cuprind **informații sumare bibliografice și factologice** prin consultarea de către bibliotecarul de referință a resurselor electronice oferite via Internet, precum și a colecției și a bazelor de date locale ale BPD și BM.

Esența activității de marketing BM în 2002 a fost identificarea nevoilor de informare ale utilizatorului, anticiparea lor, prestarea serviciilor culturale și informaționale de înaltă calitate și armonizarea lor cu preferințele și interesele consumatorului.

Utilizând cele mai relevante metode în cercetarea pieței culturale chișinăuene – sondaje sociologice, sondaje de opinie, interviuri a fost identificat cu exactitate locul bibliotecii în viața culturală, socială, multiculturală a colectivității.

Forma electronică de feed-back plasată pe Pagina Web a bibliotecii a constituit o comunicare virtuală eficientă între utilizator și bibliotecă:

- **Cartea de vizită a Bibliotecii Municipale „B.P.Hasdeu”.** Utilizatorul are posibilitatea să scrie un mesaj cu privire la activitatea bibliotecii și să aprecieze site-ul nostru după diferite criterii: design, conținut, ortografie.

- **FAQ Cel mai des întâlnite întrebări.** Întrebările utilizatorilor prezintă un element strategic pentru activitatea instituției noastre.

Competența, vocația profesională, responsabilitatea bibliotecarilor – au fost factorii catalizatori care au format imaginea bibliotecii. Pe lângă metodele tradiționale de promovare – elaborarea de pliante, ghiduri, semne de carte, afișe, panouri – Biblioteca în 2002 a organizat pentru utilizatori și simpatizanți mai multe concursuri cu premii, devenind un adevărat spațiu al comunicării,

al contactelor și al afirmării - pentru adulți, copii, persoane dezavantajate: „Ex-libris”; „Semn de carte”; „Cel mai bun material în mass-media despre Biblioteca Municipală”; „Ascultă-mă și pe mine”.

Prezența BM în mass-media denotă recunoașterea de către comunitatea a activității bibliotecii noastre - 303 articole în ziare și reviste - imaginea fiind esențială în creșterea credibilității BM în comunitate.

Biblioteca Municipală tinde spre **exelență**. Acest deziderat ne obligă să aplicăm și să promovăm politica în domeniul calității. Atributele de bază ale politicii noastre sunt: promptitudinea, corectitudinea și competența - pentru servicii, iar încrederea, amabilitatea și respectul constituie fundamentul relațiilor dintre noi și utilizatorii noștri. Valoarea „*prin experiență și eficiență la nivel de excelență*” este apreciată de utilizatorii noștri. Experți independenți din Uniunea Europeană au apreciat calitatea activității noastre prin conferirea distincției internaționale „**Clasa europeană a calității**” BM în nominalizările „**Managerul secolului XXI**” și „**Instituția secolului XXI**” în cadrul proiectului „UE -XXI”.

Activitatea BM fost apreciată de Guvern prin conferirea titlului de *Instituție de o semnificație deosebită pentru societate* al cărui impact a fost mărirea salariului cu 40 %.

Suntem o echipă inteligentă - Echipa „Hasdeu”. Acest lucru a fost demonstrat în organizarea reușită a Aniversării BM. Potențialul nostru profesional îl pot caracteriza prin următoarele calificative: flexibil, competitiv, competent. În anul 2002 numărul bibliotecarilor a crescut de la 351,5 la 362. Au fost recrutați 41 de persoane, eliberați - 37.

Teoria și practica biblioteconomiei la BM sunt într-o permanentă coeziune și se completează reciproc. Biblioteca se orientează spre întinerirea personalului prin recrutarea tinerilor

specialiști. Salut aici integrarea în echipa Hasdeu a tinerelor Tatiana Nichifor, Ludmila Pegza, Natalia Dabija, Olesia Ioncu, Rodica Brânză, Natalia Moglan, Svetlana Jomiru, mizez pe gândirea lor proaspătă, pe elanul lor tineresc.

Alături de aceasta angajații Bibliotecii Municipale susțin cursurile *Activitatea informațională și documentară a bibliotecii publice, Servicii pentru persoane dezavantajate, Managementul proiectelor, Resurse informaționale digitale* la USM.

La ȘBM formatorii noștri susțin seminarele: *Incluziune socială - esența bibliotecii publice, Cultura organizațională în bibliotecă, Managementul proiectelor, Indicatori de performanță, Servicii informaționale pentru grupuri speciale de utilizatori, Web design*.

Aprețiem creativitatea, competența, curajul, integritatea bibliotecarilor noștri. Biblioteca Municipală aplică sistemul de management motivațional. A motiva înseamnă pentru BM a stimula și a da sens unei activități, a depăși obstacolele ce stau în fața creativității, precum și formarea unui climat care să faciliteze obiectivele colective și personale.

Misiunea și setul de valori al BM au impus **formarea continuă** ca una dintre condițiile de bază pentru asigurarea calității. Realizarea obiectivelor de natură strategică ale BM nu pot fi concepute astăzi în afara formării continue, care are o contribuție importantă și în creșterea motivației, în dezvoltarea umană și socială în cadrul rețelei BM.

Susținând dezvoltarea profesională tindem să contribuim la creșterea performanțelor angajaților, la adaptarea acestora la schimbările structurale, sociale și tehnologice, perfecționarea capacității de rezolvare a problemelor; executarea unor activități specifice; rezolvarea unor sarcini noi; îmbunătățirea capacității de comunicare; pregătirea către noi reforme. În 2002 au beneficiat de multiple forme de instruire profesională 108 persoane.

Au contribuit mult la dezvoltarea profesională vizitele și stagierile de documentare, de specialitate: Crimeea-2002 (Sudak, Bahcisarai), Conferința IFLA-2002 (Glasgow), Ungaria (Budapesta), SUA, Finlanda, Turcia, România, Rusia, Bulgaria, Ucraina, Israel, Portugalia.

În cadrul jubileului de 125 de ani Biblioteca Municipală a realizat un program de instruire profesională eficient la care au participat bibliotecari din republică și de peste hotarele ei culminând cu Conferința Internațională „*Dimensiunea socială a bibliotecii în Societatea Informației*” - eveniment biblioteconomic deosebit avându-l ca *keynot speaker* pe **Ian Pigott**, șeful Directoratului „Societatea Informațională” din cadrul Uniunii Europene, raportul căruia „*Agenda Europeană pentru servicii moderne în bibliotecile publice*” a identificat punctele prioritare ale rolului bibliotecii într-o e-societate oferind recomandări speciale pentru R. Moldova.

Lucrul în echipă asigură echilibrul între diverse stiluri și preferințe, manifestate de bibliotecarii noștri și unificarea acestora într-un efort comun de realizare a obiectivelor BM. Exemplu concludent a fost unirea unei echipe de profesioniști care a realizat programul aniversar, elaborarea instrumentelor manageriale, revista și ziarul **BiblioPolis**.

De altfel **ideea de profesionalitate** este convergentă nu numai cu o bună pregătire ci și cu responsabilitatea individuală a perfecționării, cu competența și performanța, gândirea dinamică și asumarea unor decizii dificile. Calitățile acestea le știu la doamnele Ludmila Pânzaru, Tatiana Fiodoruc, Zinaida Pahomi, Genoveva Scobioală, Tatiana Coșeri, A. Boțmanov, P.Onciu, E.Vulpe, E. Butucel, C. Ștravca, E. Roșca, E. Dabija, V. Tofaniuc, E. Nedzelski, A. Olărescu, A. Frișcu. Calitățile și caracteristicile acestea le au cei 10 bibliotecari învingători ai concursului „**Cel mai bun bibliotecar**”, aceste cali-

tăți le întrunesc și echipele de la filialele și departamentele învingătoare în concursul „**Cea mai bună bibliotecă, departament**”. Aceleași calități și caracteristici i-au determinat pe bibliotecarii noștri (rezultatele interviului „*Activitățile stimulative și inhibitoare*”) să identifice ca stimulative și motivaționale – libertatea în activitate și tendința de a performa.

Parteneriatele constituie succesul instituției noastre. BM a coordonat activitatea cu centrele biblioteconomice ca membri ai grupurilor de lucru: Comitetul Tehnic nr.1 Biblioteconomie. Informare. Documentare, Consorțiul EBSCO, Consorțiul TINLIB. Biblioteca pînă-n luna mai 2002 a prezidat Comitetului Tehnic nr.1 care a coordonat activitatea de standardizare în biblioteconomie, informare și documentare din țară. La nivel internațional relațiile s-au extins prin proiectul PULMAN XT.

Un moment important și semnificativ a fost lansarea ideii de a crea Consorțiul Centrelor de Resurse Juridice și a Specialiștilor în Informare de Drept din Europa Centrală, de Sud-Est și Asia, care are ca scop partajarea resurselor informaționale de drept (carte, baze de date, ediții periodice) între membrii consorțiului și a sprijini și dezvoltarea instruirii specialiștilor în informare din domeniul dreptului. Ca administrator, pentru perioada 2002-2004 a fost aleasă Biblioteca Publică de Drept din Chișinău.

Bugetul aprobat al BM pentru 2002 a constituit **5 mln.** Cheltuielile însă au fost mai mari – **7 044 500 lei**. Diferența se constituie din suma mării cu 20% a salariului în anul trecut și 800 de mii obținute din proiecte. Din ei s-au cheltuit : pentru salarizarea personalului **1 415 000 lei**; pentru achiziții de carte și alte suporturi – **1 320 000 lei**; pentru investiții capitale, procurarea utilajului și inventarului – **1 328 300 lei**; pentru deplasări – 26 000 lei.

IMPRESII. APRECIERI

*Mult stimată Doamnă LIDIA KULIKOVSKI
Directoare a Bibliotecii Municipale
„Bogdan Petriceicu Hasdeu”
Orașul Chișinău, Republica Moldova*

Am primit cartea cercetătoarei Maria Ișăev: „Alexandru Cristea. Viața și activitatea reflectată în timp”, prin bunăvoința deosebită a profesorului Vlad Dumbravă.

Cartea mi-a parvenit chiar în ajun de „An nou” 2003. Citind-o am re trăit din copilăria și adolescența mea la „Școala Eparhială”. Acolo alături de cei care mi-au îndrumat pașii, acolo unde și acum la vârsta a III-a îmi duc gândurile mele în anii mei tîrzii. Am un noroc deosebit de-a re trăi din plin amintirile cele mai scumpe mie.

Primirea cărții în ajun de „An nou” mi-a creat o stare de euforie și fericire care m-a întinerit cu zeci de ani.

Am rămas tot eu, cea care iubește muzica, oamenii și scrisul. „Cartea” este acum cartea mea de căpătîi. În fiecare seară recitesc cu emoție fragmente din carte.

Vă mulțumesc din suflet că mi-ați creat aceste clipe de întoarcere la viața tînră de altă dată. Trăiesc cu intensitate bucuria revenirii la anii mei tineri datorită D-voastră d-nă Lidia Kulikovski, dar și autoarei Maria Vieru Ișăev .

Vă doresc D-voastră și prin D-voastră întregului colectiv pe care îl conduceți multă sănătate.

Cu tot respectul vă doresc noi cuceriri în literatură și în viața D-voastră particulară.

Cu multă sinceritate vă îmbrățișez cu sentimente deosebite

Agnesa Licev

Pag.245 din carte – Agnesa (Asla Feodorov) căsătorită Licev

Actuala adresă:

Agnesa Licev

Str. Mugurilor nr.4, ap.5

1900 Timișoara

România

București, 20 februarie 2003

Către
BIBLIOTECA MUNICIPALĂ B. P. HAȘDEU, CHIȘINĂU

Doamnelor Lidia KULIKOVSKI
Margarita ȘCELCIKOVA
Ludmila PÎNZARU
Silvia GROSU

Domnilor Vlad POHILĂ
Gheorghe PALADE
Ion DRON

Distinse colege și distinși colegi,

În toamna anului trecut, în cadrul Târgului de Carte <Gaudemus>, organizat la București, a fost expusă și excepționala dumneavoastră lucrare <Presa basarabeană de la începuturi pînă în anul 1957>, pe care am achiziționat-o fără clipire.

Sunt conferențiar universitar dr. la Catedra de Antropologie Culturală și Comunicare a Universității din București, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării și predau, între altele, un curs de istoria presei. După cum cunoașteți, în fiecare an de studiu avem și studenți basarabeni, pentru care trebuie să facem un efort suplimentar de documentare în scopul de a le oferi informații despre tradițiile jurnalistice și editoriale din Basarabia. Or, pînă de curând nu avea la îndemână decât lucrarea domnului D. Coval.

Din păcate, cărțile apărute la dumneavoastră ajung destul de rar în București. De aceea, vă imaginați entuziasmul meu în momentul în care am descoperit acest impresionant Catalog, pentru care meritați toate felicitările!

Motivul pentru care vă scriu este, înainte de toate, cel de a vă aduce la cunoștință că în comunitatea științifică din București ați reușit să produceți o mare bucurie. Apoi, pe când continuarea lucrării? Ce alte proiecte care privesc istoria presei mai aveți?

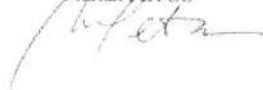
Vă rămân îndatorat dacă îmi veți comunica despre eventualele proiecte în direcția aceasta.

Vă rog, de asemenea, să transmiteți felicitări Primăriei Municipiului Chișinău, al cărei gest de a vă susține financiar, o onorează!

Gîndul meu bun se îndreaptă, în egală măsură, către Editura Epigraf, pentru reușita editorială!

Pentru tot efortul depus, fiți lăudați!

al dumneavoastră,
cu toată prețuirea,
Mărian PETCU

Adresa mea: București, sector 5, O.P. 5, Calea 13 Septembrie, nr. 208, bloc V 39, ap. 32
Telefon 781.39.85

POLITICI DE BIBLIOTECĂ

Declarația de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile de Informare și Libertatea Intelectuală

Întrunită la Glasgow, cu prilejul celei de-a 75-a aniversări a constituirii sale, Federația Internațională a Asociațiilor și Instituțiilor Bibliotecare – International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA), declară următoarele:

IFLA proclamă dreptul fundamental al ființei umane atât de a avea acces la informații cât și de a difuza, fără nici un fel de restricții.

IFLA și membrii ei la nivel mondial apără și promovează activitatea intelectuală, așa cum este ea exprimată în Declarația Drepturilor Omului. În acest sens, libertatea intelectuală circumscrie bogăția cunoștințelor umanității, opiniile, gândirea creatoare și activitatea intelectuală.

IFLA susține că obligația privind libertatea intelectuală este esența responsabilității profesiei de bibliotecar și de specialist în informare din întreaga lume, exprimată prin coduri etice și demonstrată practic.

IFLA afirmă următoarele:

- Bibliotecile și serviciile de informare oferă accesul la informații, idei și opere ale imaginației, fixate pe orice suport și ignorând orice frontiere. Ca veritabile porți către cunoaștere, gândire și cultură, ele oferă un suport esențial în independența procesului decizional, pentru dezvoltare culturală, cercetare și formare continuă, atât personală, cât și de grup.
- Bibliotecile și serviciile de informare contribuie la dezvoltarea și menținerea libertății intelectuale și sprijină

protejarea valorilor democratice și a drepturilor civile universale. În consecință, ele se angajează să ofere clienților accesul la resurse și servicii relevante, fără nici un fel de restricții, opunându-se oricăror forme de cenzură.

- Bibliotecile și serviciile de informare vor achiziționa, vor păstra și vor face disponibile o mare varietate de materiale care să reflecte pluralitatea și diversitatea societății. Selecția și accesibilitatea materialelor și serviciilor de bibliotecă vor fi dictate de considerente profesionale și nu de opinii politice, morale sau religioase.
- Bibliotecile și serviciile de informare vor face egal accesibile pentru toți utilizatorii, materialele și serviciile de care dispun. Nu vor exista nici un fel de discriminări pe considerente de rasă, naționalitate sau origine etnică, sex sau preferințe sexuale, vîrstă, invaliditate, religie sau convingeri politice.
- Bibliotecile și serviciile de informare vor proteja dreptul fiecărui utilizator la intimitate și confidențialitate privind informațiile căutate sau primite și resursele consultate, împrumutate, achiziționate sau transmise.

În consecință, IFLA face apel către bibliotecile, serviciile de informare și personalul acestora să susțină și să promoveze principiile libertății intelectuale și să ofere un acces nelimitat la informații.

Prezenta declarație a fost elaborată de către IFLA/FAIFE

Aprobată de către Comitetul Director IFLA în 27 martie 2002, la Haga, Olanda.

Traducere de **Victoria KULIKOVSKI**

IFLA pentru susținerea dezvoltării

Cu ocazia întrunirii la cea de-a 75-a aniversare la Glasgow, IFLA:

- declară că fiecare om are dreptul fundamental la un mediu adecvat pentru sănătate și bunăstare;
- recunoaște importanța responsabilității în ceea ce privește satisfacerea necesităților prezente fără compromiterea posibilităților de viitor;
- afirmă că biblioteca și serviciile informaționale promovează dezvoltarea în acest sens prin asigurarea accesului liber la informații.

IFLA declară că:

- comunitatea informațională și bibliotecară internațională formează o rețea care face legătură între țările în curs de dezvoltare și cele dezvoltate, susține dezvoltarea serviciilor informaționale și bibliotecare din toată lumea, și asigură respectarea calității serviciilor, calitatea vieții tuturor oamenilor și a mediului natural;
- specialiștii bibliotecari și informaționiștii recunosc importanța educației prin diferite forme pentru toți. Serviciile bibliotecare și informaționale joacă rolul de poartă deschisă spre cunoaștere și cultură. Serviciile furnizează acces la informații, idei și lucrări într-o varietate de forme, care sprijină dezvoltarea personală a grupelor de toate vârstele și oferă o participare activă în societate și în procesele de decizii;
- serviciile bibliotecare și informaționale sprijină esențial învățarea pe viață, independența în luarea deciziilor și dezvoltarea culturală pentru toți. Prin colecțiile vaste și varietăți

de media, ele oferă ghidare și oportunități de investigare. Serviciile bibliotecare și informaționale ajută omenirea să-și îmbunătățească abilitățile educaționale și sociale - indispensabile într-o societate informațională și susține participarea la democrație. Bibliotecile promovează lectura, educația și instruirea.

- serviciile bibliotecare și informaționale contribuie la dezvoltarea și menținerea libertății intelectuale și ajută la protejarea valorilor democratice de bază și a drepturilor civile universale. Ele respectă identitatea, alegerea independentă, luarea deciziei și intimitatea fiecărui utilizator fără discriminări.

Deci, serviciile bibliotecare și informaționale depistează, păstrează și fac disponibile o mare varietate de materiale tuturor doritorilor fără discriminări, care reflectă pluralitatea și diversitatea culturală a societății și bogăția mediului înconjurător.

Biblioteca și serviciile informaționale ajută la atacarea inegalității informaționale demonstrate tot mai mult în era digitală. Prin rețeaua lor de servicii, sunt disponibile informații despre cercetare și inovare pentru a avansa dezvoltarea bunăstării oamenilor.

Deci IFLA mizează pe biblioteci, servicii informaționale și pe personalul acestora responsabil pentru susținerea și promovarea principiilor dezvoltării.

Prezenta declarație a fost aprobată de Consiliul de Direcții IFLA susținut pe 24 august la Glasgow, Scoția, Marea Britanie.

Traducere de **Victoria KULIKOVSKI**

Recomandările Grupului cu responsabilități sociale IFLA:

Dezvoltarea Bibliotecii Rurale

IFLA ar trebui să elaboreze, în coordonare cu alte agenții bibliotecare naționale, un program de cercetare despre dezvoltarea bibliotecilor rurale. Ar trebui să se focalizeze asupra împuternicirii autorităților locale să proceseze informația necesară comunității în diverse formate pe înțelesul populației rurale.

Alfabetizarea în Biblioteci

IFLA ar trebui să îndemne bibliotecile și instituțiile de formare informațională să promoveze abilitățile educaționale adulte de bază ca o componentă a curriculumului.

IFLA ar trebui să promoveze practica alfabetizării ca serviciu bibliotecar de bază, conform recomandărilor Manifestului UNESCO pentru Bibliotecile Publice.

Taxe pentru serviciile bibliotecare

IFLA ar trebui să se împotrivescă taxelor pentru serviciile de bază.

IFLA ar trebui să lucreze cu furnizorii de informații comerciali pentru a stabili un preț standard pentru bibliotecile publice bazate pe abilitatea de a plăti.

Dezvoltarea resurselor umane

IFLA ar trebui să încurajeze bibliotecile și școlile specializate în știința bibliologică și cea a informării ca acestea, să adopte o orientare social responsabilă incluzând promovarea unei etici asupra grupurilor de oameni.

IFLA ar trebui să cerceteze necesitățile de educație și instruire a țărilor din Sud-Estul Europei în conjunctură cu agenți pentru a facilita dezvoltarea unui plan de învățământ cât mai adecvat.

Decalajul electronic informațional

IFLA ar trebui să promoveze dezvoltarea și să asiste la formarea unui centru local de resurse electronice.

IFLA ar trebui să lucreze cu organele naționale și internaționale pentru a promova politica și pentru a dezvolta programe care vor egaliza accesul la Internet.

Cooperarea Bibliotecii

IFLA ar trebui să promoveze mai multe resurse care să fie împărțite în mod egal între săraci și bogați în informație.

Profesia; Asociațiile Bibliotecare și structura IFLA

IFLA ar trebui să sprijine și să dezvolte strategii utile pentru asociațiile bibliotecare pentru colaborarea de politici care ar duce la dezvoltarea infrastructurii în domeniul comunicării adecvate și echitabile pentru toți.

IFLA ar trebui să monitorizeze și să raporteze cum diferite se confruntă Asociații bibliotecare cu problema decalajului informatic, pentru stimularea activității și lucrului în continuare.

IFLA ar trebui să continue munca asupra programelor și activităților, în special asupra problemelor legate de Bibliotecile lumii a treia.

Traducere de Victoria KULIKOVSKI

PULMAN
EUROPE'S NETWORK OF EXCELLENCE
FOR PUBLIC LIBRARIES, MUSEUMS AND ARCHIVES

Manifestul de la Oeiras Agenda PULMAN pentru e-Europa

Miniștri, înalți factori de decizie și practicieni din 36 țări europene (1), au convenit asupra următoarelor priorități la Conferința PULMAN de la Oeiras, Portugalia, din 13-14 Martie 2003.

Finanțare și suport suficient la nivel național și local sunt necesare pentru:

- A spori rolul bibliotecilor publice, ce activează împreună cu arhivele și muzeele, ca edificii vitale ce acoperă obiectivele planului de acțiune pentru e-Europa (2), prin accelerarea - dezvoltarea acestora ca centre de acces la resursele digitale.

- A satisface nevoile tuturor cetățenilor într-o societate a informației prin încurajarea preocupărilor față de politicile și practicile promovate de rețeaua PULMAN (3).

Pentru a realiza aceste scopuri ei trebuie:

- să ofere servicii inovative de calitate, exploatând tehnologiile digitale, care încurajează cetățenii pen-

tru a obține scopurile lor personale într-o lume schimbătoare și care contribuie la o societate coezivă și o economie de succes bazată pe cunoștințe în Europa.

- să caute o îmbunătățire măsurabilă privind utilizarea serviciilor de bibliotecă publică de către cetățeni, în mod special a celor care sunt în risc de excludere socială și digitală, construind pe platforma „cititori” deja existentă, care cuprinde peste 150 milioane (4) utilizatori înregistrați ai bibliotecilor publice din 36 de țări din cadrul rețelei PULMAN.

Conferința PULMAN concepe că cetățenii vor beneficia substanțial prin intermediul susținerii coerente a serviciilor de biblioteci publice, arhive și muzeu la nivel local, național și european în cadrul a patru arii specifice.

Bibliotecile publice, activând cu arhivele și muzeele trebuie:

Democrație și cetățenie

- să sprijine o societate civilă, democratică slujind nevoile întregii comunități, să furnizeze acces deschis la toate culturile și cunoștințele și să combată excușiunea prin a oferi oamenilor spații atractive și distractive. Necesitățile grupurilor speciale –

ale persoanelor cu dizabilități, tinerilor, celor în vârstă, celor neangajați în câmpul muncii, și celor ce trăiesc în spații rurale trebuie să fie prioritare.

- să susțină lansarea serviciilor de e-guvernare, e-sănătate, e-comerț și e-învățare prin furnizarea accesului unic, obiectiv și prietenos,

precum și instruirea privind utilizarea resurselor electronice.

Educație permanentă

- se focalizează pe nevoile copiilor și celor care au grijă de ei, prin furnizarea mediului distractiv, sigur și stimulator pentru activitatea școlară și loisir, încorporând jocurile și noile tehnologii și prin crearea parteneriatelor cu școlile și alte organisme educaționale.

- dezvoltă rolul lor ca centre pentru instituționalizare și studiu informal, furnizând conținut, instruire și susținere pentru cetățeni la toate nivelele de trai, acceptând avantajul deplin al potențialului al e-learning.

- contribuie la dezvoltarea unei societăți funcționale alfabetizate a informației prin continuarea promovării lecturii, utilizării tuturor mediilor, inclusiv World Wide Web.

Dezvoltare economică și socială

- ajută să combată inalfabetizarea digitală și divizarea digitală, conținând pe succesul demonstrat așa precum e Punctul de Acces Public Inter-

net european (PIAP), furnizând acces și instruire pentru publicul ce riscă e-excluziunea, și prin furnizarea serviciilor prin intermediul noilor canale așa precum canalul digital TV, pot deveni accesibile local.

- activează împreună cu comunitatea locală de business și alte servicii pentru susținerea creșterii cunoștințelor economice în Europa, prin furnizarea serviciilor informaționale apreciate.

Diversitate culturală

- încurajează ideea comunității locale, istoriei familiei și locului într-o lume în creștere spre globalizare prin ajutorarea de a crea, face accesibilă și prezervă pentru generațiile viitoare conținutul digital și analog, așa precum cele susținute de bibliotecile publice locale, muzee și arhive.

- acordă susținere diversității etnice, culturale, lingvistice și religioase, identității culturale și integrării sociale, în mod special prin implicarea cetățenilor locali și grupurilor comunitare în crearea unei 'Memorii Comunitare' a resurselor digitale accesibile pentru toți.

Referințe documentare:

- Muzele, Moștenire Intangibilă și Globalizare. Shanghai, ICOM (2002)
- Declarația IFLA de la Glasgow privind Bibliotecile, Serviciile Informaționale și Libertatea Intelectuală (2002)
- Manifestul IFLA privind Internet-ul (2002)
- Declarația NAPLE privind Bibliotecile Publice Europene în Dezvoltare(2002)
- Declarația EBLIDA privind rolul bibliotecilor în domeniul educației permanente (2001)
- Principiile de la Lund: e-Europa - creând cooperare prin digitalizare, DG Societatea Informației (2001)
- Consiliul Europei/EBLIDA Linii Directoare privind Legislația și Politică de Bibliotecă în Europa (2000)
- Recomandațiile Consiliului Europei privind Politică Europeană de Acces la Arhive (2000)
- Declarația de la Copenhagen (1999)
- Leuven Communiqué (1998)
- Raportul Comisiei Cultură, Tineret, Educație și Medii al Parlamentului European privind Rolul Bibliotecilor în Lumea Modernă (1998)
- Muzele și Diversitate Culturală: Declarația ICOM (1997)
- Manifestul IFLA/UNESCO privind Bibliotecile Publice (1994)

Note:

- (1) Rețeaua PULMAN include statele membre EU, statele candidate și țările vecine: Albania, Austria, Belarus, Belgia, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Croația, Cehia, Danmarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Macedonia, Moldova, Norvegia, Olanda, Polonia, Portugalia, Regatul Unit, România, Rusia, Serbia-Munte negru, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia, Ucraina.
- (2) http://europa.eu.int/information_society/eeurope/index_en.htm
- (3) <http://www.pulmanweb.org/DGMs/DGMs.htm>
- (4) <http://www.libecon.org>

PLANUL DE ACȚIUNE OEIRAS

Conferința PULMAN cheamă miniștrii, factori de decizie și practicienii la nivel național și internațional, în cadrul unui plan specific reglementat în timp pentru:

1. a stabili strategiile, ce utilizează și dezvoltă abilități și infrastructură rețelei fizice exhaustive a Europei de biblioteci publice, arhive și muzee pentru a dezvolta potențialul deplin social, cultural și economic al lor.
2. a identifica prioritățile naționale și locale de finanțare în susținerea activităților cheie așa precum furnizarea accesului la resursele electronice și Internet, digitalizare, călăuzirea noilor servicii, asigurând o infrastructură adecvată, incluzând conexiune multiaspectuală fisibilă.
3. a considera stabilirea agențiilor din diferite domenii și cooperării inter-ministeriale pentru co-ordinarea elaborării politicilor în cadrul sectoarelor de moștenire culturală (biblioteci publice, muzee și arhive).
4. a dezvolta parteneriate eficiente între sectoarele locale de moștenire culturală și alte sectoare economice cheie și sociale (ex. educație, angajare în câmpul muncii, turism, organizații comunitare, etc.) pentru a facilita re-generarea serviciilor locale, precum și cele de susținere și management în relația preț-eficiență.
5. a furniza accesul interactiv la conținut prin intermediul serviciilor inovatoare, resurse multimedia digitale ce cuprind documente privind istoria, literatura, arta, muzica locală și preocupările comunității, organizate, unde e posibil, ca niște centre de educație.
6. a susține dezvoltarea centrelor de excelență pentru a stimula lansarea practicilor bune, unde e necesar ca punct de start, pentru implementarea mai largă a serviciilor inovative.
7. a implementa politicile de recrutare și instruire a personalului, inclusiv salarii și condiții adecvate, pentru a furniza capacitate și abilități de a se ocupa efectiv cu necesitățile utilizatorului, ex. susținerea studiului și utilizarea tehnologiilor societății informației.
8. a monitoriza nevoile schimbătoare ale utilizatorilor ca fiind parte a politicilor de dezvoltare și planificare a investițiilor .
9. a măsura și evalua serviciile pe principii de bază, în mod special pe cele care implică noile tehnologii și stabilesc criterii de măsurare pentru a evalua impactul și rezultatul investițiilor.
10. a propune cercetări și activități la nivel național și european, unde e necesar, bazate pe parteneriat cu suportul organizațiilor și companiilor din sectoarele private inclusiv a celor abilitate în accesul la informație, elaborarea conținutului și digitalizare.

Oeiras, Martie 2003

AI NOȘTRI ÎN LUME

Universitäts Bibliothek der FU Berlin Germanistik

Valentina TURVINENCO

Șefa Serviciului de Carte Germană

În perioada 6-31 ianuarie a.c. m-am aflat la stagiere la Biblioteca FU Berlin Germanistik. Scopul deplasării mele a fost de a lua cunoștință de specificul bibliotecii de germanistică, în special prelucrarea literaturii, alcătuirea cataloagelor, deservirea utilizatorilor. În plus, eram interesată să aflu cât mai mult despre fondul de literatură de germanistică, care ar fi modalitatea de a primi informații pentru utilizatorii noștri, având în vedere specificul bibliotecii noastre. Bineînțeles, m-am străduit să aflu cum am putea să completăm colecția bibliotecii noastre, cel puțin cu unele ediții din domeniul teoriei lingvistice, care în prezent sunt lipsă.

Biblioteca Germanistik este una dintre cele 8 biblioteci filologice specializate. În fruntea lor se află bibliotecile Institutului de Filologie germană, olandeză și romanică, dirijată de un centru administrativ comun. În total, în biblioteca sunt 324 locuri, dintre care există 16 locuri pentru tinerii examinați și 50 locuri pentru profesori.

Profilul colecției Germanistica este filologia germană, lingvistica și filologia olandeză, precum și romanistică - filologia latină, literatura franceză din sec.XIX, etnografia țărilor romanice.

Colecția

Total	346 665
Reviste	774 titluri
Micromateriale	4 060
Diapozitive	2 279
AV	1054
Alte documente	131
Accesul liber la colecții constituie	75%

Cataloage

OPAC, catalogul alfabetic, sistematic, catalogul pe subiecte

Aparatajul bibliotecii

Copiatoarele, aparataj pentru microfise, calculatoare CD cu baza de date a bibliotecilor universitare.

În perioada stagierei am lucrat la serviciul Împrumut, am aranjat literatura pe raft, am completat diverse informații cu ajutorul calculatorului, am apelat și la fondul de refe-

rință de care dispune biblioteca și care este extrem de vast. Am participat la clasificarea literaturii. Conducător mi-a fost șefa Centrului de Informare, dna Barbara König, doctor în filologie.

Având un stagiu mare în domeniul biblioteconomiei și în special al literaturii străine, mai exact - germane, nu am avut dificultăți. Anumite nuanțe ale activității Bibliotecii Berlin mi s-au părut deosebit de interesante și cred că s-ar putea implementa și în practica noastră, după o consultare cu administrația. De exemplu, în afară de rețeaua comună de cataloage electronice, în bibliotecă există și microfisele cataloagelor bibliotecilor care încă nu dispun de OPAC. În procesul clasificării se consultă cu alte biblioteci, astfel se exclude șansa de a comite greșeli.

Un număr enorm de informații diverse sunt trecute pe e-mail pentru tot publicul.

S-ar putea să preluăm experiența „Bücher Bazar”, care constă în comercializarea cărților donate de utilizatori și sponsori, dar care nu țin de profilul bibliotecii, iar pe banii obținuți se achiziționează literatura necesară.

Copiatoarele sunt instalate în așa mod încât utilizatorii își fac copii singuri, în prealabil achitând taxa.

Aflându-mă în una din cele mai valoroase biblioteci din Germania, am reușit să studiez fondul de carte, ceea ce mi va folosi la achiziționarea celor mai importante ediții.

Consider această deplasare reușită și pentru faptul că directorul bibliotecii, dnul Klaus Ulrich Werner, a făcut o donație pentru biblioteca noastră - aproximativ 100 de volume, extrem de utile, din domeniul lingvisticii.

În perioada stagierei am mai vizitat biblioteca Goethe Institut din Berlin și am stabilit relații de colaborare cu directorul acestei instituții, care ne-a promis sprijinul său.

Stagierea pe care am avut-o în Germania o consider necesară și pentru faptul că am avut ocazia să facem schimb de experiență, ceea ce este foarte binevenit. În continuare, în activitatea mea voi folosi și utiliza unele elemente însușite în Germania care vor contribui neîndoios la propășirea bibliotecii noastre.

O conferință. Un manifest. O e-Europă

Mariana HARJEVSKI

Coordonator de țară, PULMAN XT

Pe parcursul a două zile, 13-14 martie, 2003 la Oeiras, Portugalia, a avut loc acțiunea culminantă a proiectului PULMAN (proiect susținut și finanțat de Uniunea Europeană) – conferința PULMAN, avînd ca temă "Bibliotecile Publice, Muzeele și Arhivele – colaborează împreună în e-Europa". Peste 170 participanți din 41 țări au votat cele patru priorități cheie și zece puncte ale planului de acțiune incluse în Manifestul de la Oeiras, agenda PULMAN pentru e-Europa.

Manifestul de la Oeiras, subliniază rolul vital al bibliotecilor publice pentru a îndeplini necesitățile cetățenilor în era informațională și a încuraja cooperarea la nivel local cu alte instituții culturale. Bibliotecile publice sunt considerate instituții vitale în cadrul societății informației deoarece acestea adresează și susțin - participarea cetățenilor într-o e-guvernare, diversitatea culturală, lifelong learning (învățare pe parcursul vieții), dezvoltarea socială și economică a comunității prin intermediul bibliotecilor publice.

Comentariile delegaților au fost diverse - de la "o conferință de inspirație" la "o conferință gen piatră kilometrică privind dezvoltarea bibliotecilor publice." Erkki Liikanen, comisionar al UE, a subliniat că Conferința PULMAN reprezintă un eveniment cheie pentru bibliotecile publice în Europa, ce „elaborează” scenariul pentru dezvoltarea bibliotecilor, muzeelor și arhivelor pentru anii următori.

Participanții la conferință, inclusiv miniștri, secretari de stat, reprezentanți ai organelor decizionale au fost acompaniați de coordonatorii de țară, din cele 36 țări membre ale proiectului PULMAN și PULMAN XT. Reprezentanți ai Republicii Moldova au fost Iulian Filip, șef Departament Cultură al Municipiului Chișinău, membru al Colegiului din cadrul Ministerului Culturii și Mariana Harjevschi, secretar al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova.

Conferința i-a avut ca vorbitori cu mesaje de salut pe Pedro Roseta, Ministrul Culturii al Portugaliei, Dafni Kiriaki Manezi, secretarul special pentru Bibliotecă, Muzeu și Televiziune Publică al Greciei, Teresa Pais Zambujo, primarul de Oeiras, Portugalia – orașul-gazdă al conferinței etc.

Printre discursurile cheie menționăm: *Bibliotecile publice, muzeele și arhivele în susținerea e-Europei*, de Erkki Liikanen, comisionar al UE (a „e-participat” printr-o prezentare video), *Politici de bibliotecă în era digitală*, susținut de Jense Thorhaug, directorul Autorității Naționale Daneze de Bi-

bliotecă; *Prin oglinda PULMAN : uitîndu-ne înapoi spre viitorul bibliotecilor, muzeelor și arhivelor*, Tiitu Valm, director, Biblioteca Națională a Estoniei, *Rezultatele PULMAN în cifre* de Rob Davies, managerul proiectului PULMAN etc.

Prima zi a conferinței a fost urmată de patru seminare (mese rotunde), avînd ca temă punctele manifestului:

1. e-democrație și cetățenie;
2. dezvoltare economică și socială;
3. educație permanentă;
4. diversitate culturală.

Fiecare din acestea a inclus „proiecte de succes” și studii de caz prezentate de coordonatorii de țară sau de proiecte. Conținutul acestora sunt plasate pe web la www.pulmanweb.org.

Cea de-a doua zi a fost urmată cu o prezentare oficială a manifestului și planului de acțiune de la Oeiras, precum și prezentarea programului IST FP6 al Uniunii Europene de către Bernard Smith, șeful Departamentului pentru Preservare și Asigurare a Moștenirii Culturale și Ian Pigott, Administratorul principal al aceleiași departament din cadrul Comisiei Uniunii Europene.

O conferință, precum cea de la Oeiras, ce a ținut să sensibilizeze factorii de decizie la nivel național, a reușit pe de o parte să întrunească la nivel internațional „vîrfurile comunității culturale” și să ofere o „armă” pentru lobby și un instrument de lucru pentru a „croi” o cale spre o e-Europă, pe de altă parte.

Desigur, o conferință, se dorește întotdeauna de a face „gălăgie” în prezent și pentru a avea un răsunet în timp. Organizatorii, pe lângă emoțiile de a fi corecți în derularea conferinței și griji pentru fiecare participant în parte, au făcut tot posibilul să ofere o atmosferă plăcută: program social, cultural etc. Aceasta nu a lipsit conferinței de la Oeiras. Ceea ce cu siguranță va rămîne în amintirea fiecărui participant va fi *geanta* - cu materiale ale conferinței, *Manifestul de la Oeiras* - agenda de acțiune pentru o e-Europă și ... *cocktailul PULMAN*. Un cocktail care nu a fost unul simplu, ci unul semnificativ. Miezul lui e însuși rețeta:

P (eng. Public) – vin de Porto (roșu) – 3 cl
L (eng. Libraries) – suc de lămâie – 0,5
A (eng. Archives) – brandy din piersici (aproximativ 0,5)
M (eng. Museums) – whisky din orz (malt) – 3 cl

Deci, trăiască Manifestul de la Oeiras!
 Pentru o e-Europă competentelor

INCLUZIUNE SOCIALĂ

Anul 2003 - Anul European al Persoanelor cu Dizabilități

Olesia IONCU,

Departamentul Servicii Informaționale pentru Persoane Dezavantajate

Anul 2003 a fost declarat de Comunitatea Europeană și Consiliul Europei – Anul European al Persoanelor cu Dizabilități.

În ultimii zece ani, sporirea recunoașterii europene și internaționale a dus la identificarea de bariere – sociale, culturale, tehnice, de mediu ș.a. – care împiedică participarea persoanelor cu handicap la viața societății. În Europa, este clar stabilit faptul că acțiunile care trebuie întreprinse, trebuie să identifice și să înlăture astfel de bariere pentru a asigura lipsa discriminării în societate, a asigura oportunități egale pentru toți. Una dintre țintele specifice planului de acțiune **eEurope Action Plan 2003** adoptat de către *Feira European Council* este aceea de a îmbunătăți accesul la web pentru populația cu diverse tipuri de incapacități/handicapuri.

Pornind de la necesitatea protecției sociale a categoriilor dezavantajate so-

cial și apreciind drept primordială sarcina instituirii unui patronaj social individual de durată asupra unui cerc cât mai larg de persoane afectate social, **Primăria Municipiului Chișinău** a aprobat pentru anul 2003 Programul municipal de organizare și desfășurare a acțiunii de caritate "**De la inimă la inimă**". Acest program, cât și decizia și instrucțiunea de desfășurare al acestuia le găsiți în ziarul "Capitala" din 21 septembrie 2002 sau pe pagina web a Bibliotecii Municipale – www.hasdeu.md. Etapa organizatorică din cadrul programului începe cu instituirea evidenței stricte a categoriilor de populație dezavantajată. Chiar de la începutul acestui an în cadrul rețelei Hasdeu a fost elaborată o nouă formă a raportului statistic, una revizuită și completată. În urma modificărilor efectuate, la capitolul *După statut social* a fost adăugată o celulă nouă, rezervată evidenței persoanelor cu dizabilități. Deoarece forma raportului statistic nu permite o specificare mai amănunțită, Departamentul Servicii Informaționale pentru Persoane Dezavantajate (DSIPD) recomandă bibliotecarilor să ducă suplimentar evidența beneficiarilor cu deficiențe, specificând categoria de handicap ai acestora.

Există o varietate mare de handicapuri ce au un anumit specific în diferite etape de dezvoltare a persoanei. Unele din aceste handicapuri trec neobservate și, în genere, nu împiedică relația dintre utilizator și bibliotecar sau colectiv de utilizatori. În schimb, alte handicapuri, chiar dacă par simple la prima vedere, trebuie observate, luate în considerație de către bibliotecar, deoarece acestea își pun amprenta asupra întregului comportament al utilizatorului în bibliotecă. Acestea creează dificultăți de adaptare la mediul de bi-

Primăria Chișinău
Acțiunea municipală de caritate
De la inimă la inimă

În municipiul Chișinău sunt înregistrate 29 378 de invalizi.
Dintre care 2 093 sunt copii.
Încercați să-i ajutați pe unul din ei.
Ajudați-i și voi fi fericiți.

Directia municipală asistență socială.
Sună acum! Tel. 22-34-59

bliotecă, fie că este vorba de activitatea de lucru a acestui utilizator în bibliotecă, fie că apar probleme ale integrării în colectivul de utilizatori existenți deja în bibliotecă și în însușirea unor modalități informaționale care duc la dezvoltarea persoanei. Desigur, toate aceste handicapuri depind nu numai de vârsta la care se instalează, ci și de natura și cauzele care le-au provocat, dar mai cu seamă de situația prezentă la un moment dat.

Vă recomandăm să clasificați utilizatorii cu deficiențe ai bibliotecii în 4 categorii principale:

1. **utilizatori cu deficiențe psihice** (aici se vor include retardații mental);
2. **utilizatori cu deficiențe fizice** incluzând:
 - deficiențele senzoriale – nevăzători, slabvăzători, hipoacuzici, cu perturbări de auz;
 - deficiențele locomotore;

3. **utilizatori inadaptați social** (în literatură se mai găsește și termenul de handicap economic) – aici se vor include persoanele sărace, copiii din familii vulnerabile, copiii străzii, orfanii. Biblioteca din Cricova va indica inclusiv numărul persoanelor private de libertate;

4. **utilizatori polihandicapați.**

Pentru satisfacerea informațională a utilizatorului cu deficiențe este necesară cunoașterea categoriei din care face parte acesta, cunoașterea particularităților lui specifice și a posibilităților psihice.

În conformitate cu acestea Departamentul Servicii Informaționale pentru Persoane Dezavantajate invită toți colaboratorii Bibliotecii Municipale "B.P. Hasdeu" să participe la desfășurarea Anului European al Persoanelor cu Dizabilități și, la nivel local, la desfășurarea acțiunii municipale de caritate "De la inimă la inimă".

CARTE DE VIZITĂ

Biblioteca "Alba Iulia" în ajunul celor cinci ani de activitate

Elena ROȘCA,

Director, Biblioteca „Alba Iulia”

Anul 2002 a fost un an favorabil pentru biblioteca „Alba Iulia”. S-au elaborat câteva strategii moderne precum: catalogul electronic, conectarea rețelei locale la Internet, programe de școlarizare a beneficiarilor și angajaților bibliotecii cu noile tehnologii moderne. Beneficiarii noștri au avut acces liber gratuit la Internet și informația digitală din colecțiile bibliotecii, facilitând, astfel, accesul liber la informație.

Pe parcursul anului de referință biblioteca s-a impus ca o forță inovatoare în cartierul Buiucani, dar și ca un Centru de Excelență pentru copiii de aici, prin activitatea pe care o desfășoară cu publicul, prin dezvoltarea și modernizarea serviciilor

oferite copiilor. Aceștia au avut acces nelimitat și gratuit la colecțiile digitale ale bibliotecii, la Internet, la jocuri computerizate, la colecțiile de casete audio și video, pe care le pun în funcțiune folosind utilajul respectiv din dotarea bibliotecii.

Biblioteca a pretins să devină un exemplu de încurajare a libertății de expresie și a promovării diversității culturale. Spectrul de cluburi, cenacluri, ateliere de dezbateri, întâlniri cu personalități marcante ale literaturii și culturii românești, care au loc în incinta bibliotecii, s-a completat cu Salonul de arte, care va expune privirii vizitatorilor lucrări inedite din arta românească.

Ca centru de carte românească în cartierul Buiucani, biblioteca „Alba Iulia” a continuat să fie solicitată în 2002 de peste 20 000 cetățeni. În anul de referință s-au înscris 2 411 beneficiari persoane fizice, iar numărul celor activi a crescut cu aproximativ 2000. Numărul vizitatorilor a sporit față de 2001 cu 16 445, iar numărul volumelor împrumutate la domiciliu și consultate pe loc cu 51 088.

Indicatorii de performanță în creștere ne confirmă că activitatea derulată de către bibliotecă în 2002 a fost de succes.

Pe parcursul anului 2002 biblioteca a fost vizitată de un șir de delegații interesate de activitatea acesteia: o delegație de oameni de cultură din republică și din România, care au participat la dezvelirea plăcii comemorative „Ion Luca Caragiale” din cartier, o delegație de scriitori și politicieni din România la 31 August - Ziua limbii române, o delegație de oameni de cultură din Anglia – printre ei și doi bibliotecari, alte delegații în cadrul Festivalului Vinului la Chișinău, precum și în cadrul manifestărilor prilejuite de jubileul de 125 ani al Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu”. Au mai vizitat biblioteca grupuri de bibliotecari din republică și din municipiu în vederea schimbului de experiență, ponderent – tabăra de vară pentru copii.

O bună parte a activității bibliotecii noastre în anul 2002 a fost determinată de jubileul de 125 ani al B.M. În acest context bibliotecarii noștri au participat la programul de acțiuni (atelieri, mese rotunde, conferințe de specialitate) desfășurat între 12-17 octombrie în cadrul BM. Managerul bibliotecii „Alba Iulia” a prezentat trei comunicări la mesele rotunde și atelierile de dezbateri. Cu prilejul jubileului BM a inițiat mai multe concursuri urmărind impactul instituției respective asupra utilizatorilor săi. Printre participanți și câștigători ai concursurilor au fost și cititori

ai bibliotecii „Alba Iulia” – 2 adulți și 4 copii.

La concursul „Ex libris” doi pictori - beneficiari și prieteni ai bibliotecii s-au plasat pe locul I și III, la concursul „Semne de carte” locul I și II l-au împărțit surorile Dumitrița și Victoria Parfentie, eleve în clasa 7, și respectiv a 9 la Liceul „On. Ghiбу”. Un premiu de consolare - Arturel Drobca, elev cl.I, liceul „Ștefan cel Mare”. La concursul „Cel mai bun material în mass-media despre BM” cu premii de consolare s-au ales surorile Dumitrița și Victoria Parfentie, Liceul „On.Ghibu”, Marius Malanețchi, elev în cl. II, Liceul „Spiru Haret” – toți copiii participanți la tabăra de vară a bibliotecii.

Anul 2002 a continuat să promoveze imaginea și rolul bibliotecii în comunitate. Cele 33 articole și informații publicate în presă locală, republicană și de peste Prut, secvențele de la diverse acțiuni culturale transmise la Radioul Municipal, Antena C, la Radioul Național, programele informaționale TVM, Pro-TV confirmă acest fapt.

Cu toate realizările, pe parcurs constatăm și unele probleme: Achiziția de carte este încă sub nivelul solicitărilor, se face simțită insuficiența de spații, mobilier adecvat. Temperatura scăzută, sub nivelul normelor, în perioada rece a anului complică condițiile de muncă și studiu, imperfecțiunea sistemului de motivare a personalului care provoacă fluctuația cadrelor și creează probleme în recrutarea specialiștilor în domeniu.

Astăzi, în mileniul transformărilor tehnologice și politice, în ajunul celor cinci ani de activitate a bibliotecii suntem obligați de împrejurări să sprijinim procesul de instruire și autoinstruire a tinerei generații să dezvoltăm accesul la informație, să extindem diversitatea informației și a serviciilor oferite, conștienți de faptul că acestea impun și un efort profesional consistent.

VIAȚA FILIALELOR

Anul Cantemir în bibliotecile Chișinăului

Tatiana FIODORUC,

manager, Departamentul «Relații cu Publicul»

“Dragostea de țară îmi cere cu putere... să-mi laud neamul, din care m-am născut și să slăvesc pe locuitorii pământului, căruia îi aparțin prin origine”.

(D. Cantemir, Descrierea Moldovei)

După cum se știe, cartea “Descrierea Moldovei”, din care am reprodus citatul, a fost terminată de Cantemir înainte de 1716, pe timpul aflării sale în Rusia, după ce devenise membru al Academiei din Berlin (1714). Marele cărturar moldovean vroia să fie demn de înaltul titlu acordat de germani, scriind o operă de erudiție prin care să aducă o considerabilă contribuție la cunoașterea în lume a poporului său.

Noi, urmașii săi de astăzi, în legătură cu jubileul de 330 de ani din ziua nașterii Domnitorului Moldovei, ilustrului om de știință și cultură, tindem să promovăm imaginea acestuia pe plan național și internațional într-o lumină nouă și adecvată contribuției sale la patrimoniul cultural, național și universal.

Rețeaua municipală de biblioteci a Chișinăului, conștientă de menirea sa de a propaga opera marelui scriitor umanist, filozof și romancier, își axează consemnarea în cauză pe o suită de manifestări culturale adecvate.

Chiar în prima lună a Anului Cantemir la majoritatea filialelor noastre au fost inaugurate expoziții permanente, care vor funcționa pe parcursul întregii perioade jubiliare: “D. Cantemir - iubitor de Moldova lui...” (fil. “Transilvania”), “D. Cantemir - un erudit de faimă mondială” (fil. “Ovidius”), “Бывают странные сближени” (fil. “M. Lomonosov”), “Д. Кантемир историк, политик, литератор” (fil. “L.Ukrainka”), “D. Cantemir - bărbat al neamului, Domn al Moldovei” (fil. “I. Mangher”), “D. Cantemir - 330 de ani de la naștere” (fil. “M. Ciachir”), precum și mai multe expoziții permanente cu genericul comun “2003 - Anul Cantemir”, pentru cei mai ti-

neri cititori, la filialele pentru copii nr. 1, nr. 13, nr. 18.

Pentru a valorifica integral patrimoniul tipărit consacrat acestui mare enciclopedist al neamului, în paralel cu expozițiile permanente vor fi organizate expoziții jubiliare tematice de scurtă durată. Astfel, colecția de carte “Un ambasador al spiritualității românești” (fil. “Ovidius”) pune în evidență influența operei cantemiriene asupra scriitorilor din sec. XIX, formați la idealurile momentului istoric - 1848. V. Alecsandri, A. Russo, M. Kogălniceanu ș.a. au întrezărit în persoana acestui eminent precursor un simbol al posibilităților de afirmare a literaturii nu doar în context național, ci și în cel universal. Pe acest postulat se bazează și expozițiile de carte “Un savant de factură enciclopedică” (fil. “Arte”), “D. Cantemir - personalitate notorie europeană” (Centrul Academic Eminescu), “Savant de talie europeană” (fil. “A. Donici”, februarie, septembrie), “D. Cantemir - cărturar între cărturarii vremii” (fil. “Maramureș”, octombrie).

Cum e și firesc, apogeul expozițional va avea loc în octombrie, luna în care s-a născut D. Cantemir. Pentru acea perioadă sunt programate mai multe și diverse manifestări, inclusiv expoziții de sinteză cu titluri comune: “D. Cantemir - scriitor, istoric, filozof, umanist” (fil. “A. Cosmescu”, “Maramureș”, “V. Alecsandri”, fil. pentru copii nr. 6, nr.7) și “D. Cantemir la 330 de ani de la naștere” (fil. nr. 25, nr. 28, fil. pentru copii nr. 10).

Cu începere din februarie curent, vor căpăta amploare o serie de acțiuni jubiliare cantemiriene: fil. “Târgu-Mureș” lansează bibliografia “Opera” lui D. Cantemir, reflectată în colecțiile bibliotecii “Târ-

gu-Mureș", iar fil. "M. Ciachir" - victorina literară "O călătorie în istoria neamului", pe marginea cărții "Descrierea Moldovei", apreciată înalt de regretatul critic și istoric literar V. Coroban ca prezentînd "un interes viu prin bogăția informației și expunerea clară și elegantă a gândului".

În luna martie va lansa o bibliografie a colecției sale cantemiriene fil. "Transilvania", ce dispune de donații prețioase din România. Tot în martie vor demara simpoziioanele științifice tematice, cu participarea unor savanți și scriitori cu renume din R Moldova: "D. Cantemir - primul filozof român" (fil. "Transilvania"), "D. Cantemir va trăi cît însăși limba" (fil. "Târgu-Mureș", mai), "D. Cantemir - cărturar român, istoric, filozof" (fil. "Alba Iulia", în cadrul Ateneului "Unirea", septembrie), "D. Cantemir - personalitate notorie europeană" (Centrul Academic Eminescu, de asemenea în octombrie).

Filiala "Maramureș" își va invita cititorii, în luna septembrie, la o masă rotundă consacrată celor 330 de ani de la nașterea lui D. Cantemir, iar în octombrie - la serata literară "Istoric, filozof, întemeietorul literaturii române - vie expresie a dragostei față de țară".

O serată închinată ilustrului umanist va avea loc, în septembrie, la fil. "Arte", în cadrul Salonului literar "Melpomena", alte două serate se vor desfășura la fil. "V. Alecsandri" - "D. Cantemir în conștiința urmașilor" (octombrie) și la filiala pentru copii Socoleni - "D. Cantemir, mare cărturar și cel mai original scriitor român din toate timpurile" (octombrie).

Ședințele cluburilor, ce activează în rețeaua municipală de bibliotecă, vor cuprinde și ele Anul Cantemir, în conformitate cu specificul lor. Filiala "Târgu-Mureș" va consacra ședința din martie a clubului "Prietenul meu știe tot" vieții și operei lui D. Cantemir, genericul acesteia fiind "Voievod luminat și erudit de fama europeană". Tot aici, dar deja în octombrie, eminentul înaintaș va fi omagiat în cadrul clubului "O rază de lumină" (pentru copiii slab văzători - lecturi sonore din "Descrierea Moldovei").

Enciclopedistul Cantemir va strînge simbolic mîna unui alt mare enciclopedist al neamului - B. P. Hasdeu în cadrul "Pro Academia Hasdeu", eveniment programat pentru octombrie la sediul central. Tot atunci, sub largă umbrelă a vastei opere cantemiriene, se va întruni cenaclul "M. Eminescu" (fil. "O. Ghibu"), în cadrul căruia vor avea loc colocviul "D. Cantemir - viziunile geniului politic și fama savantului de dimensiune europeană", lansarea bibliografiei D. Cantemir, o expoziție tematică.

Agenda jubiliară a anului Cantemir mai cuprinde cîteva reviste și panouri bibliografice (fil. nr. 18, pentru copii nr. 1), convorbiri și discuții (fil. "M. Lomonosov", "A. Cosmescu", fil. nr. 25, 28, fil. pentru copii nr.7), un concurs literar cu premii "D. Cantemir - viața și opera" (fil. "Transilvania"), precum și o expoziție de desene "File din trecutul Patriei" dedicată jubileului (fil. copii nr. 18).

Această scurtă trecere în revistă a suitei de manifestări culturale D. Cantemir o vom încheia amintind și trecerea în revistă programată pentru luna mai la fil. "Arte": "D. Cantemir - Lorenzo de Medici al nostru", acțiune care preia în mod fericit rîndurile inspirate ale lui G. Călinescu din vestita sa "Istorie a literaturii române..." și în care, în opinia noastră, sunt concentrate dezideratele manifestărilor jubiliare din rețeaua municipală de bibliotecă: a evoca figura enciclopedistului în deplina sa dimensiune. Iată aceste rînduri: "Voievod luminat, ambițios și blazat, om de lume și ascet de bibliotecă, intrigant și solitar, mîntuitor de oameni și mizantrop, cîntăreț din tambură țarigrădean, academician berlinez, prinț rus, cronicar român, cunosător al tuturor plăcerilor pe care le poate da lumea. Dimitrie Cantemir este Lorenzo de Medici al nostru."

Anul Cantemir este anul readucerii în actualitate a acestui mereu contemporan scriitor și filozof, în a căruia imensă operă științifică, literară, muzicală (a stat la leagănul dezvoltării muzicale a turcilor!) necesită o aplecare atentă și laborioasă din partea noilor generații.

“Как-то одним январским днем ...”

Наталья СОСНОВСКАЯ,

*заведующая отделом детской литературы
библиотеки им. И. Мангера*

А именно, 29 января, в еврейской библиотеке им. И. Мангера состоялась незабываемая встреча с Юлианом Филипом.

Имя Юлиана Филипа – поэт, директора Департамента культуры Примэрии г. Кишинэва, широко известно в Молдове и за ее пределами. Сотрудникам библиотеки хотелось познакомиться с творчеством поэта и вместе с ним отметить его юбилей.

И праздник удался...

Действие происходило на мельнице. На сцене застыли дети и куклы, одетые в национальные костюмы. Мельник (Наталья Потемкина) пытался расколдовать эту волшебную мельницу с помощью инсценировки стихотворения «Плацинды с укропом».

Воспитанники подготовительной школы «ЦИПОР» и ученики первого класса еврейской школы № 22 читали произведение Юлиана Филипа на румынском и русском языках и отгадывали стихотворный кроссворд, в котором пряталось имя поэта. Солисты детского еврейского ансамбля «Халом» исполнили песню на слова Ю. Филипа. Заведующая отделом познакомила детей с книгами поэта, которые экспонировались на выставке. Все как обычно...

Только ярче, чем всегда горели глаза детей, которые впервые разговаривали с таким известным поэтом. Они задавали ему вопросы и на каждый получили ответ, иногда серьезный, иногда веселый. Юлиан Филип умеет общаться с детской аудиторией. С детьми он сам становится ребенком.

С какой теплотой он рассказал о «самом красивом селе на земле» София уезда Бэлць и о школе в которой учился, и о девочке, в которую был влюблен в 7-ом классе. Именно ей было посвящено первое его стихотворение. Он рассказал, что в 2002 году в своей мастерской открыл кукольный театр «Casa Greierului».

Юлиан Филип – большой друг детских журналов, его стихи публи-

куются на страницах журналов “А Мик”, “Алуanelул” и других. А еще он увлекается графикой и в большинстве его сборники иллюстрированы необычно интересной графикой.

Многие стихи поэта становятся песнями и очень хорошими. Ведь он в разное время сотрудничает с такими композиторами как Георгий Мустя, Константин Руснак, Анатолий Кирияк и другими.

Стихотворения Юлиана Филипа хорошо знакомы детям. Когда ведущая (Марина Демьяник) попросила зрителей почитать стихотворения, несколько человек изъявили желание это сделать. Так, Никита Вербицкий с большим выражением прочитал стихотворение “У каждого дерева свой плод”

*Наш радостный мир и прекрасный
Устроен и прочно и ясно:*

*На яблоне яблоко зреет,
А груша на груше желтеет,
Черешня растет на черешне,
А слива – на сливе, конечно,
А вишня на вишне растет, –
Свой каждому дереву плод,
Все связано прочно и прямо:
Когда есть у каждого мама,
И папа, и ласковый дом –
Мы в мире прекрасном живем!*

А в конце встречи ребята получили подарки – это был сюрприз от взрослых: книжные закладки с рекомендательным списком литературы по творчеству Юлиана Филипа.

На празднике вместе с ребятами веселились и радовались их родители, библиотекари детских библиотек города.

В конце встречи выступила директор библиотеки им. И. Мангера Анна Бацманова. Она показала детям книгу, которую подарил поэт в 1999 году, в день открытия еврейской библиотеки.

«Хотелось бы, чтобы Юлиан Филип пришел к нам еще раз», – говорят нам юные читатели. Мы тоже надеемся на новую встречу.

Ведь праздники – это так здорово!

Filiala „Maria Drăgan” în sprijinul creativității copiilor

Maria CALANCEA,

Șef filială, Biblioteca „Maria Drăgan”

Biblioteca este instituția de bază unde se formează o personalitate – utilizatorul. Biblioteca copii nr. 6, s-a creat deci, acum 32 ani, în august 1971. Se află în sectorul Ciocana, Municipiul Chișinău, într-un bloc locativ al căminului Combinatului de Tutun „Tutun-CTC,” pe strada Maria Drăgan, 26/3a. O dată cu schimbarea denumirii fostei străzi a „Entuziaștilor” și biblioteca poartă numele îndrăgitei și regretatei cântărețe Maria Drăgan.

Avem un fond de carte în jur de 30 mii volume și materiale periodice, consider nu chiar mult pentru o bibliotecă de cartier, dar aceasta-i realitatea.

Avem un număr mare de cititori, atît copii, cît și utilizatori maturi, deoarece în această zonă, fosta zonă industrială, biblioteca este unica și copiii ajungînd la majorat continuă să frecventeze această instituție culturală.

Colaborăm activ cu școala nr. 35 medie generală, școala nr. 44 rusă, școala nr. 82 primară, grădinița din sector atît în programul instruirii copiilor, cît și în planul activităților cultural-educative.

Pe lîngă informarea și deservirea cu carte a utilizatorului avem un program amplu de activități ce au devenit tradiționale. Voi aminti în primul rînd de cercurile permanente ale bibliotecii:

1. „Dibăcie, fantezie, creație”, în fruntea căruia este bibliotecara Lidia Cojocar
2. Teatru de păpuși „Ștefănel” condus de Eugenia Braghiș.

Multiplele acțiuni desfășurate pe parcursul acestui an au adunat în bibliotecă multe personalități din lumea culturii, artei ș.a.

De fapt așa personalități cu inimă mare precum Constantin Dragomir, Claudia Partole, Ana Manole, Elena Munteanu-Popovski, surorile Osoianu, Ada Zaporojan, Raisa Plăieșu, Ianoș Țurcanu ș.a. sînt întotdeauna prezenți cu multă dăruire și înțelep-

ciune la manifestările culturale. Este o tradiție frumoasă și lansarea de carte cu prezența autorului. Ultimele întîlniri de acest gen au fost:

Prezentarea cărților:

- Ada Zaporojan – *Deschideți ușa...*
- Raisa Plăieșu – *Istețel ghicel.*

Mai bine de trei ani activează în bibliotecă **teatrul de păpuși Ștefănel**. Spectacolele lui sînt prezentate obligatoriu la fiecare activitate culturală. Deosebit de populare au devenit înscenările:

- Frații Grimm, *Fata de împărat și cei șapte pitici*
- Ion Creangă, *Fata babei și fata moșneagului, Gogoșa ș.a.*

Păpușari sînt elevii claselor III-V a școlii nr.82 și 35. Colaborarea reciprocă interactivă în relațiile cu utilizatorii școlilor și liceelor, instituțiilor are și ea o însemnătate mare.

Ca noțiune de „timp istoric”, 32 de ani de activitate nu e așa de mult, dar dacă vorbim de o bibliotecă pentru copii, este o vîrstă apreciabilă.

Cîte generații de copii au trecut prin această bibliotecă, cîți utilizatori care au adunat cunoștințe, au învățat chiar a citi la noi. În bibliotecă încerci să cunoști totul: **carte, oameni, cunoaștere, adevăr.**

Cartea este sursa principală pe care se ține activitatea bibliotecii nr.6 pentru copii, fiindcă de alte surse nu dispunem. Am dori să avem un fond mai bogat, mai variat de carte românească, un mobilier modern, utilaje și materiale tehnice nelipsite astăzi în aproape orice instituție, dar... rămînem cu ce avem și cu speranța în viitor.

Bibliotecarii lucrează cu entuziasm, cu pasiune, cu dăruire profesională, înțelegînd foarte bine, că slujesc cărții, culturii și nu în ultimul rînd comunității.

Biblioteca Publică Cricova – centru de cultură

Angela OLĂRESCU,

Director, Biblioteca Publică Cricova

Biblioteca Publică Cricova este o instituție socială și culturală ce se orientează spre noi strategii și căi inovative.

Fiind fondată în anul 1947, este unică bibliotecă din orașel care servește toate categoriile de utilizatori: numărul actual depășind cifra de 6958, care împrumută anual peste 163712 – cărți și ediții periodice, iar numărul de vizite ajunge la 37284.

Biblioteca Publică din or. Cricova tinde să devină un prestigios centru de cultură, o bibliotecă de stil modern. Scopul ei este servirea comunității.

Pe lângă serviciile tradiționale bibliotecă se implică și în organizarea evenimentelor și manifestărilor culturale, având o audiență destul de vastă, cuprinzând diverse categorii de cititori: elevi, studenți, profesori, adulți, pensionari etc.

Asigurând condiții oportune pentru accesul la informații nu numai cititorilor ei, ci și celor privați de libertate, aflați pe teritoriul or. Cricova, a acordat un rol deosebit la incluziunea socială a persoanelor din penitenciare.

Lucrul cu deținuții a fost orientat spre:

- Constituirea unei colecții de periodice, literatură artistică și pe domenii pentru aceste persoane;
- Asigurarea accesului liber la informație;
- Colaborarea și coordonarea cu aceste instituții.

Pe parcursul anului 2002 au fost deservite 2962 persoane private de libertate și personal al Instituțiilor Penitenciare.

Serviciile oferite deținuților au fost:

1. furnizarea informațiilor de referință;
2. oferirea consultațiilor;
3. împrumutul cărților și edițiilor periodice;
4. rezervări de carte;
5. oferirea materialelor audio, video;
6. elaborarea buletinelor de semnalară a noilor intrări în bibliotecă.

La solicitările deținuților se multiplică:

- legi;

- articole din ediții periodice;
- scheme;
- hărți.

Pe parcursul anului 2002 s-au desfășurat activități specifice în corespundere cu cerințele persoanelor private de libertate:

- Expoziții de carte pe teme actuale:
 1. „SIDA – o boală a sec.XX”
 2. „Pacea păcii noastre de toate zilele” ș.a.
- Discuții asupra unor articole din ziare și reviste:
 1. „Cine va aduce o pace fără sfârșit?”
 2. „Armele biologice: sîntem în pericol” ș.a.
- Lecții pe diferite teme oferite de personalul Instituțiilor Penitenciare:
 1. „Limba noastră-i limbă sfântă” – 28 august
 2. „Pacea astăzi este un merit fără preț” – 19 septembrie ș.a.

Se bucură de un mare interes activitățile petrecute pentru deținuți în grupuri mai mici.

Pe parcursul lucrului cu deținuții s-a ajuns la concluzia, că persoanele private de libertate au aceleași interese ca și persoanele libere și că biblioteca joacă un rol important în utilizarea timpului lor, ea se orientează să realizeze necesitățile specifice, deoarece interesele deținuților sînt foarte diverse și complexe.

Împrumutul de carte e de 37008 difuzări. A fost solicitată literatură pe diferite domenii.

În timpul de față la nivel național există o preocupare pentru încurajarea și stimularea persoanelor private de libertate. Participarea constructivă și înfăptuirea unei societăți democratice depinde de accesul liber și nelimitat la cunoaștere, gîndire, cultură și informație.

Biblioteca Publică Cricova este implicată activ în viața culturală a comunității.

Reaprindeți candela...

Parascovia ONCIU,
director, BP "Transilvania"

Motto: "Eu afirm că biblioteca este fără sfârșit" (J.L. Borges)

"La început a fost cuvântul..." – cu acest generic, la BP "Transilvania", în anul 1993, la 29 august, a fost inaugurat oficiul teologic. Prima donație a constituit 500 volume, fiind completată în fiecare an. În prezent oficiul dispune de aproximativ 2000 volume.

Donația de carte de la Institutul Teologic din Cluj, prin intermediul Bibliotecii Județene "O.Goga", a fost binevenită, deoarece nici o biserică din RM nu dispunea de aceste volume necesare pentru desfășurarea serviciilor divine: Psaltiri, Mineie, Trioade, Cântări, Liturghiere, Penticostarioane, Octoine, Ceasloave. Ideologia sovietică a rupt populația de la credință, impunând ateismul. Timpul le-a pus pe toate la locul lor, reînvierea credinței a generat conștiința originii comune a legăturilor sufletești și religioase.

Oficiul teologic dispune de un fond de referință valoros și publicații din diverse domenii ale religiei: Teologie naturală, Teodicee, Cărți Sfinte, Biblia, Vechiul și Noul Testament, Teologie, Dogmatică, Cărți de rugăciuni, Teologie pastorală, Predici, Liturgie, Sacramente, Religii necreștine ș.a. Aceste volume au o contribuție aparte în educarea etică și estetică a utilizatorilor. Colecția de icoane pe sticlă, pecetea bisericii din comuna Chiperceni, județul Orhei, discuri cu conținut religios - sunt adevărate neosteniri ale strămoșilor pe care le găsiți doar la BP "Transilvania".

Activitățile culturale consacrate sărbătorilor creștine și tradițiilor poporului român sunt permanente în vizorul oficiului teologic și al beneficiarilor BP "Transilvania". Oficiul teologic în colaborare cu clubul "Fantezie și dibăcie", condus cu tenacitate și multă dragoste de colaboratoarea bibliotecii L.Capița, organizează concursul tradițional "Încondeierea oului de Paști": sunt expuse atribute pascale confecționate din ață, argilă, obiecte din natură, cât și ouă încondeiate. Ouăle încondeiate, simbol al Sfințelor sărbători de Paști, sunt dovada cea mai elocventă că măies-

tria și fantezia copiilor nu are hotare. Artă încondeierii este o artă adevărată a sufletului nostru. Ne străduim prin acest concurs să revenim la tradițiile meșteșugului transmis din generație în generație. Mijloacele tehnice ne vor permite din acest an să alegem cele mai bune lucrări și să le amplasăm pe pagina Web a BM "B.P.Hasdeu" și a BP "Transilvania".

Concursul cîntecelor pascale în cadrul cenaclului folcloric adună numeroși participanți - admiratori ai muzicii religioase.

Expozițiile de carte sunt prezente la toate sărbătorile mari religioase ale anului: Crăciunul, Boboteaza, Bunavestire, Floriile, Paștele, Duminica Mare ș.a., precum și comemorarea Sfinților. Expozițiile sunt însoțite de liste bibliografice la temă din fondurile BP "Transilvania".

În cadrul oficiului teologic au fost comemorați și ctitorii bibliotecii: Traian Brad, Mircea Zeicu, Alecu Mare.

În cadrul Zilelor ușilor deschise, desfășurate în fiecare an pe 1-5 septembrie utilizatorii BP "Transilvania" au acces la expozițiile de publicații recent apărute din domeniul teologiei.

Pe 23 aprilie 2003 preconizăm lansarea cursului de lecturi de religie "ABC-ul bunului creștin" pentru copiii claselor primare care vor învăța despre viața, minunile și patimile Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, despre Mama Sa Fecioara Maria, despre poruncile Domnului și viețile Sfinților.

După o iarnă lungă și o primăvară tîrzie, sufletele noastre înghețate prinse într-un dezastru spiritual, dar domnice de re-înviere aspiră spre Marea Sărbătoare a Învierii.

Lumina Învierii să coboare în casele D-voastră! Pace, căldură în suflet, armonie în viață, realizări profesionale și prosperitate să Vă aducă bunul Dumnezeu. Hristos a înviat!

*Hristos Mîntuitorul din morți a înviat,
Și-a Sa reînviere
Ne-arată că nu pier
Dreptatea, credința și adevărul sfânt!*

Activități culturale: ianuarie-martie

Tatiana FIODORUC,

Manager, Departamentul «Relații cu Publicul»

Fidelă funcției sale de a respecta multiplele interese ale utilizatorilor de carte, de a le dezvolta și diversifica, BM „B.P. Hasdeu” s-a afirmat în continuare ca un veritabil centru de cultură, axându-și activitățile pe evenimente calendaristice, sa-loane, cenacluri, cluburi, expoziții, simpozioane, lansări de carte ș.a.

Evenimente calendaristice

Prima lună a anului, după cum este firesc, a trecut sub semnul omagierii lui M. Eminescu, Poetul nepereche: **recitalul muzical-literar „M. Eminescu – zestrea sufletului nostru”** („Ovidius”), **expoziția „Eminescu – sărbătoarea noastră de veci”**, incluzând și pictură de E. Romanescu dedicată Luceafărului poeziei („Transilvania”), **lansarea cărții „Ah, cerut-am de la zodi”** – romanțe pe versurile lui Eminescu și **șezătoarea „Eternul Eminescu”** (Centru Academic Eminescu), **șezătoarea „Eminescu - copiilor”** (filiala „Alba Iulia”), **serata „Eminescu și muzica”** și **serata „Ani în viața veșniciei”** (Biblioteca de Arte), **expoziția „Ecouri eminesciene în arta plastică”** („Târgu Mureș”) ș.a. **Șezătoarele „Un Luceafăr ce nu va apune nicicând”** („Maramureș”) și **„Время и пространство в поэзии М.Эминеску”** („M.Lomonosov”) au completat suita eminesciană, la fel **Serata „Romanțe, romanțe”** („Traian”).

Activitățile culturale din februarie au avut în obiectiv datini, tradiții legate de Ziua Îndrăgostiților, marcată în stil vest-european, dar și conform obiceiurilor strămoșilor daci.

Au fost organizate: **seratele „Dragobete – Valentin și Valentina la români”** („Transilvania”), **„Sf. Valentin”** („Târgoviște”), **„Dragobete – sărbătoarea dragostei la români”** („Ovidius”), **„Dragobete – Ziua îndrăgostiților”** („Maramureș”).

Cea de a treia lună a cuprins acțiuni de sărbătorire a Mărțișorului (sosirea primăverii) și a Zilei Internaționale a Femeii: **„Pe aripi de cocor sosit-a mărțișor”** („Transilvania”), **concursul „Mărțișor –**

tradiție din strămoși” (Centru Academic Eminescu), **serata „Femeia – eterna minune”** („Târgu Mureș”), **matineul literar-muzical „Vine, vine primăvara”** („Traian”) ș.a.

Alte două evenimente calendaristice marcate la filialele „Târgu Mureș” și „Transilvania” create cu sprijinul colegilor din România, care dispun de un considerabil fond de carte donat de instituții similare de acolo: **serata „Unirea Principatelor”** de la 1859 – **„Sub sceptrul lui Cuza”** („Târgu Mureș”) și **simpozionul științific „Basarabia – pământ românesc”** – la 85 ani de la revenirea provinciei în albia fi-rească („Transilvania”).

Programe

Pro Academia Hasdeu.

Microsimpozion. *Schițe de evaluare a unei moșteniri spirituale* (165 ani de la nașterea lui B.P.Hasdeu).

La Sediul Central al BM „B.P. Hasdeu” a avut loc o acțiune de comemorare a lui B.P. Hasdeu.

Marele enciclopedist român, originar din Basarabia este o personalitate marcantă a culturii și științei românești. El a fost caracterizat de Nicu Gane drept „cel mai de seamă cărturar al României”. Participanții la simpozion au remarcat meritele lui B.P. Hasdeu în literatură, filologie, istorie, dar și ca promotor al unor idei sociale avansate, ce i-au călăuzit întreaga activitate.

În cadrul acestui microsimpozion a avut loc lansarea unor importante apariții editoriale, cum ar fi culegerea „Pro Fide et Patria” și Revista „Viața Basarabiei”: 1932-1944. Cercetări bibliografice de Ion Șpac.

Program **„Să ne cunoaștem istoria”** („O.Ghibu”)

Conferința teoretico-comemorativă **„Unitatea națională a românilor – o problemă mereu actuală”**, sub egida Asociației Istoricilor din Moldova, Asocia-

ției Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova, Asociației Cetățenești pentru lichidarea consecințelor Pactului Ribbentrop-Molotov ș.a.

Profesorul universitar Anatol Petrencu a afirmat că Unirea Principatelor Române de la 1859 este un simbol al înțelepciunii și o operă de valoare a unor personalități.

Program "O istorie sinceră" ("O.Ghibu")

Lansarea unui vast studiu "Moldova și Țara Românească în timpul domniilor regulamentare", autori Tatiana și Ion Varta, doctori în istorie. Volumul include documente inedite din arhivele Federației Ruse, Ucrainei și Republicii Moldova.

Ora poveștilor

Ciclu de activități pentru micii cititori funcționează, cu o bună frecvență a copiilor, la majoritatea filialelor.

12 ore de povești au avut loc la „Transilvania”. În cadrul lor au fost citite sau înscenate creații celebre de E.Gârleanu, Ch.Perraut, J.Verne, N.Stănescu, Al.Brătescu-Voinești, N.Rusu, V.Pânzaru ș.a.

Trei ore de povești s-au desfășurat la „Alba Iulia”, unde au fost audiate la casetofon „Punguța cu doi bani”, „Sînzeana și Pepelea”, „La balul reginei Fulgilor”. La „Traian” a fost adusă în atenția micuților de la grădinițe povestea celebră „Cenușăreasa”.

Alte trei ședințe de povești au fost organizate la Centru Academic Eminescu, unde au fost citite și desenate povești de M. Eminescu, Iulia Hasdeu ș.a.

12 ore de povești – de la filialele „Alba Iulia”, „Maramureș” ș.a. l-au invitat pe sfâtosul bunic din Humulești.

Ludoteca și Cinemateca de vineri –

activități culturale speciale la „Transilvania”: în colaborare cu Departamentul Persoane Dezavantajate al BM „B.P. Hasdeu” a continuat organizarea trimestrială a „Zilei omagiaților” cu spectacole pentru copii. Au fost oferite tinerilor utilizatori 12 vizionări cu 12 filme diferite.

Programul "Silence-art"

La Biblioteca "B.P. Hasdeu", Sediul Central, au devenit deja tradiționale vernisajele de pictură. În 2003, în cadrul acestui program au fost vernisate trei expoziții personale:

Eudochia Robu,
Iurie Roșioru: pictură analitică
Lucia Juncu: pictură, grafică.

Acești pictori aparțin generației tinere și fac o pictură modernă, lucrările lor au formă, culoare și asociere de o expresivitate unică.

Programul "Silence-art" a fost completat de alte vernisaje de pictură ale filialelor B.M. "B.P.Hasdeu": pictură de E.Romanescu („Transilvania”), „Grafica eminesciană” de Carolina Naconecinăi (Centrul Academic Eminescu), „Ecouri eminesciene în arta plastică” („Târgu Mureș”), Tapiserie de Elvira Cemortan-Voloșin („Ovidius”), Vernisaj tapiserie, batic de Natalia Sorbală („Alba Iulia”).

Saloane

Această formă de activitate este deosebit de preferată la Biblioteca de Arte, unde activează de mai mulți ani trei saloane: teatral „Melpomena”, muzical „Dialogul sufletului cu muzica” și de pictură „Facultatea magică a picturii”. Trei întruniri ale „Melpomenei” au culminat cu o serată dedicată Zilei Mondiale a Teatrului, cu prezența actorilor și a studenților - viitori actori. „Folclorul românesc – o pasiune permanentă” a constituit subiectul **Salonului muzical**, iar cel de **pictură** și-a concentrat atenția la lansarea tinerilor talente. **Salonul de Arte** („Alba Iulia”), **Salonul de Arte Frumoase** („Târgu Mureș”), **Salonul literar** de la „H.Botev” ș.a. au continuat să adune numeroși îndrăgostiți de frumos.

Cenacluri

„2000” și „Ovidius” („Ovidius”) l-au omagiat pe scriitorul Nicolae Rusu – la 55 ani, precum și pe alți exponenți ai scrisului artistic, beneficiind de prezența activă a elevilor de la Colegiul Industrial, „Mugurel”, le-a oferit copiilor o întâlnire frumoasă cu scriitoarea C. Partole.

„O rază te înalță” (CAE) s-a întrunit de două ori, cu participarea tinerilor condeieri care își lansează aici creațiile. Ambele ședințe au fost mediatizate la Telematinal – Moldova, Euro TV, în ziarul „Capitala”.

„Perpetuum” („Transilvania”) și-a reconfirmat buna reputație: două ședințe moderate de L. Butnaru au întrunit distinși oameni de artă – E. Romanescu, T. Botin, V. Cobzac, V. Cojocar, V. C. a.

Cluburi

Clubul celor tineri („O. Ghibu”), care reprezintă un program cultural destinat atragerii spre serviciile bibliotecii a adolescenților și tinerilor, a găzduit un eveniment deosebit prin lansarea cărții **„O istorie etnopolitică a Basarabiei”**, semnată de tânărul poliglot **Iulian Frunțașu**, apărută la editura Cartier.

Subiectul abordat în volum are ca scop antrenarea tinerii generații în polemica problemelor stringente ale stătalității moldovenești.

De 24 de ori s-a întrunit **Clubul „ABC-ul calculatorului”** („Transilvania”) – grupe de copii din familii social vulnerabile și cu disabilități. Tot aici s-au desfășurat **ședințele Clubului „Măini dibace”**, ce dezvoltă aptitudinile copiilor.

Trei ședințe ale **„Clubului Epigramiștilor”** („Alba Iulia”) au lansat nr. 2 al revistei „Cucu”, dezbateri pe tema „Poezia satirică ca gen literar” și prezentarea albumului editat de organizația „Transparency International”, precum și expoziția de caricatură „Să ridem cu poftă în ajun de 1 aprilie” (în total 108 lucrări).

„Prietenul meu Știe Tot”, „Miini dibace” și „O rază de lumină” („Târgu Mureș”) l-au avut oaspete pe Iulian Filip la 55 ani. Clubiștii au evocat rolul femeii în societate, au descifrat enigmaticele plantelor, l-au eternizat pe N. Stănescu ș.a.

Cluburile „Лицейсты” și „Встреча” („M. Lomonosov”) s-au întrunit de două ori pentru a aborda aspecte ale muzicii pentru tineret și pentru a omagia mai mulți scriitori de expresie rusă: V. Soloviov, A. Blok etc.

Clubul „Tineri talente” („Ovidius”) a lansat-o pe autoarea de tapiserii E. Cermortan-Voloșin. Tot aici activează regulat clubul „Basmе fermecate”, care s-a axat în teme pe creația lui E. Gârleanu.

Lansări de carte

În perioada de referință, Biblioteca „B. P. Hasdeu” și filialele sale au lansat următoarele cărți:

Andrei Viziru, **„Autografe pe cer și suflet”** (CAE), D. Postolache, **„Hidronautii”**, cu participarea mamei sale, scriitoarei N. Slutu („Alba Iulia”), creații noi de N. Rusu („Ovidius”) și Iulian Filip – la 55 ani („Târgu Mureș”), muzică de compozitorul C. Rusnac – 55 ani (CAE), toate aceste lansări au fost mediatizate la TV, Radio, în presă. Lor li se adaugă lansările: C. Filip „America sub spectrul terorismului” și V. Pâslaru „Principiul pozitiv al educației” (sediul central al BM).

La toate activitățile au fost invitați utilizatorii permanenți – elevii și tineretul studios din cartierul în care este situată fiecare filială. Amintim că doar la „Transilvania” numărul acestora este impresionant – circa 1500! Sunt numeroși participanții la activitățile culturale de la „O. Ghibu”, „Târgu Mureș”, „CAE”, „Traian”, „M. Lomonosov”, Biblioteca de Arte, „H. Botev”.

Un semn aparte al competenței și spiritului organizator al filialelor este colaborarea lor cu Alianța Franceză. Bunăoară expoziția de carte de la Sediul Central al BM „B. P. Hasdeu” – „Franța vă invită să o cunoașteți”. Săptămâna Francofoniei la „Transilvania”, expoziția „Eminescu en français” la CAE sunt de bun augur.

Expoziții

De carte: au avut obiectivul – Anul Cantemir, Eminescu, Hasdeu – 165 ani, Gh. Asachi – 215 ani, A. Mateevici – 115 ani, N. Stănescu – 70 ani, Iulian Filip – 55 ani, N. Rusu – 55 ani ș.a. Au fost organizate, de asemenea, manifestări cu ocazia sărbătorilor de iarnă, Zilei Îndrăgostiților, Mărțișorului, Dragobete, Săptămâna Francofoniei etc.

DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Grupul-țintă: limbaj și etichetă

(continuare)

Olesia IONCU,

Departamentul Servicii Informaționale pentru Persoane Dezavantajate

În acest articol vă propun câteva reguli utile în comunicarea cu utilizatorul surd și hipoacuzic:

- Dacă Dumneavoastră doriți să vă adresați unei persoane cu perturbări de auz, îi puteți atrage atenția, atingându-i ușor umărul sau făcându-i semn cu mâna;
- Nu începeți discuția, pînă cînd nu aveți convingerea că interlocutorul vă privește în față, se uită la buze;
- Niciodată nu-i vorbiți persoanei direct în ureche. Acest lucru complică mult percepția sunetului, mai mult ca atît - nu-i va permite persoanei în cauză să urmărească mimica feței Dumneavoastră;
- Vorbiți cu viteza obișnuită, nici mai repede și nici mai lent;
- Metoda cea mai ușoară de a contacta o persoană cu deficiențe de auz este notarea mesajului pe hîrtie;
- Dacă ați depistat că beneficiarul bibliotecii Dumneavoastră este lipsit de auz, încercați în timpul discuției cu acesta diverse nivele sonore de vorbire;
- Unele persoane aud la nivelul sonor normal, însă sunetul îl percep cu tulburări, exact așa cum s-ar auzi o placă sau o casetă defectată. Vorbiți doar puțin mai tare, decît obișnuiți, stabilind astfel nivelul potrivit. Deseori persoanele pierd abilitatea de percepție a sunetului de frecvență înaltă, de aceea frecvența scăzută a vocii Dumneavoastră îi va ajuta să vă audă mai bine;
- Adresîndu-vă unei persoane hipoacuzice, nu rugumați și nu acoperiți gura cu mîinile;
- Dacă aveți impresia că nu sunteți înțeles, repetați ideea, utilizînd diferite cuvinte – sinonime. Exprimați-vă mesajele scurt și simplu, în final, e bine să puneți o întrebare, astfel concretizînd dacă persoana în cauză v-a înțeles;
- În cazul în care îi vorbiți unui hipoacuzic prin intermediul translatorului de gesturi, adresați-vă persoanei cu probleme de auz și nu translatorului;

Dacă biblioteca în care activați este solicitată foarte des de persoanele cu deficiențe auditive, încercați să le însușiți limbajul gesturilor sau alfabetul dactil. Pentru informație suplimentară, adresați-vă la Departamentul Servicii Informaționale pentru Persoane Dezavantajate.

TEORIE ȘI PRACTICĂ

Imaginea bibliotecii publice – o percepție socială

Aurica DVORACIC,

Șef Birou CIC&MK, Biblioteca Județeană "Gh. Asachi", Iași

Folosit la jumătatea secolului al XIX-lea în SUA, când, din nevoi practice, s-a conturat o nouă optică privind stabilirea și menținerea relațiilor întreprinderilor producătoare cu publicul consumator, conceptul de „relații publice” sau “public relations” este din ce în ce mai utilizat și în managementul românesc.

Aplicarea conceptului de “PR” în abordarea relației dintre producător și consumator în SUA, și-a dovedit eficiența și s-a consolidat în sec. al XX-lea, materializându-se în numeroase oficii de “consilieri” în relații publice, în foarte multe servicii de relații publice. De exemplu, în 1957, în această țară există 1100 de firme de “consilieri” în relațiile publice, iar peste 5000 de întreprinderi aveau servicii serioase de „relații publice”.

În Europa, conceptual de “PR” a pătruns prin mijlocire franceză, extinzându-se foarte mult în a doua jumătate a secolului XX. În prezent, nu există instituție, întreprindere ori firmă care se respectă fără să aibă propriul serviciu de PR.

Definirea conceptului de „PR” a fost influențată de poziția pe care s-au situat diferiți teoreticieni. Astfel, conceptual de PR a fost primit de către unii din punct de vedere psihologic, de către alții din punct de vedere sociologic, filosofic, teoretic sau aplicativ etc., ceea ce explică existența numai în literatura americană a peste 1000 de definiții.

În ciuda marii lor varietăți, aceste definiții exprimă, evident în maniere diferite, o concepție nouă despre modul în care o instituție trebuie să-și creeze relații cu oamenii, să le mențină și să le dezvolte. Câteva exemple de definiții elaborate de autorități în materie ne dau o imagine a ceea ce sunt relațiile publice:

Asociația Internațională a Relațiilor Publice (1978):

“Practica relațiilor publice este arta și știința socială a analizării unor tendințe, a anticipării consecințelor lor, a sfătuirii liderilor unei organizații și a implementării unor programe de acțiune, care vor servi atât interesele organizației, cât și interesele publicului”.

Public Relations News (1994):

“Relațiile Publice sunt funcția de conducere care evaluează atitudinile publicului, apropie politicile și procedurile unui individ sau ale unei organizații de interesele publicului, planifică și execută un program de acțiune pentru a câștiga înțelegerea și acceptarea publicului”.

Cezar Caluschi (2001): “Relațiile Publice sunt acele procedee de comunicare ce ajută la atingerea mai multor categorii de obiective, cum ar fi: preîntâmpinarea și rezolvarea unor crize, rafinarea metodelor de obținere și maximizare a profitului, crearea, schimbarea sau cosmetizarea imaginii unei organizații”.

O definiție simplă, pe înțelesul tuturor și esențială pentru lumea noastră, a specialiștilor în biblioteconomie și știința informării, ar putea fi:

„Ansamblul mijloacelor folosite de către instituție pentru a crea un climat de încredere și simpatie în rîndul propriului personal precum și în rîndul publicului”.

Această ultimă definiție a relațiilor publice ne ferește de confuzia cu fenomenul publicitar, de publicitate pe de o parte și de reducerea conceptului de relații publice la cel de relații cu publicul.

Astfel, toată lumea știe că publicitatea urmărește în mod expres formarea, menținerea și dezvoltarea unei “clientele”, urmărindu-se exclusiv scopuri publicitare, în timp ce în realizarea acțiunilor de relații publice se are în vedere informarea obiectivă a publicului și nu sugestionarea lui ca în cazul publicității, ceea ce confirmă aserțiunea conform căreia prin publicitate se popularizează un serviciu sau un produs al instituției sau firmei respective, iar prin relații publice se popularizează imaginea instituției în ansamblu.

Atât prin scopul lor general cât și prin maniera specifică în care se realizează relațiile publice nu numai că sunt necesare dar sunt și posibile la orice instituție sau firmă și la orice nivel începînd cu relațiile publice ale statului și continuînd cu relațiile publice ale organismelor de stat (armatei, poliției, administrației locale, instituțiilor de învățămînt, cultură etc.).

Principalele tipuri de activități incluse în noțiunea generală de relații publice sunt:

1. cercetarea
2. elaborarea mesajelor
3. relațiile cu presa
4. activitățile de management
5. consilierea
6. organizarea de evenimente speciale
7. training pentru aparițiile publice
8. producția
9. contacte/lobby

Relațiile Publice se bazează în totalitate pe sentimentul de încredere pe care îl creează persoanele sau instituțiile interesate, la nivelul altor instituții sau al publicului larg.

Pentru a câștiga acest sentiment de încredere se desfășoară un ansamblu de activități care trebuie derulate pe o perioadă de timp delimitată sau nelimitată, unde sunt angrenați mai mulți angajați și care acționează pe baza unui plan foarte bine stabilit, respectându-se reguli semantice. Toate aceste elemente trebuie private ca un întreg și mai mult decât atât, rezultatul este planificat, prevăzut și așteptat chiar.

Având în vedere aceste considerente apreciem că avem de-a face nu cu o derulare de activități la nivelul instituțiilor, ci cu un întreg proces care poartă numele de proces de relații publice.

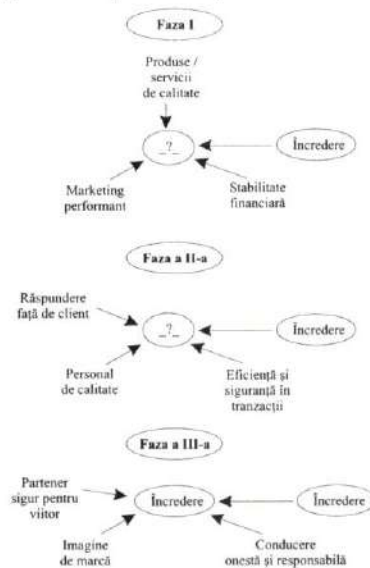
Vom vedea că avem de-a face cu un adevărat proces care funcționează pe baza unor reguli bine structurate și care se regăsesc în mecanismul psihologic de formare a încrederii.

În încercarea de definire a mecanismului psihologic de formare a încrederii, marea majoritate a autorilor s-au referit, mai ales, la schimbările sau modificările ce au avut loc la nivelul psihicului uman, atunci când acesta este supus unui proces de relații publice, și mai puțin la mecanismele care declanșează aceste modificări sau schimbări.

Cea mai potrivită opinie mi s-a părut cea a domnului Stancu Șerb, opinie potrivit căreia procesul de relații publice are ca scop principal câștigarea încrederii și poate fi reprezentat ca un ansamblu de vectori care acționează în mai multe etape și la niveluri diferite, având drept scop schimbarea sau modificarea unor reprezentări, despre un obiect sau fenomen. Ajunse la un anumit punct, acestea au rolul de a face un individ sau o instituție să

accepte o nouă versiune a respectivului obiect sau fenomen.

Același autor consideră că, simbolic, procesul poate fi reprezentat astfel:

În faza întâi, cel care receptează mesajul de relații publice observă lucruri banale, dar adevărate despre instituția respectivă și care sunt ușor de verificat.

Exemplu: produsele informaționale pot fi verificate dar în cea mai mare parte calitatea lor poate fi observată cu ochiul liber. De asemenea, din bilanțurile instituției respective, putem constata care este situația financiară.

Această primă fază duce la formarea unei imagini bune despre o instituție utilă ce poate fi luată în atenție pentru o eventuală colaborare.

A doua fază trebuie receptată de beneficiar în elemente ce țin de modul eficient de organizare a activităților, care poate fi luat chiar ca model, de atitudine față de clienți, care trebuie să fie foarte corectă, dar mai ales, de modul responsabil de întocmire și derulare a activităților propriu-zise.

A treia fază are rolul de a-l determina pe viitorul partener să caute modalități de legătură cu instituția respectivă în vederea colaborării. Acesta este cel mai important moment al procesului de relații publice, întrucât la beneficiar au ajuns – grație tocmai acestui proces de relații publice – suficiente informații pentru a-l determina să încerce o colaborare.

Rolul acestei a treia faze este acela de a-l convinge definitiv pe beneficiar că instituția noastră este singura care are toate atuurile pentru a putea fi sigur de o colaborare corectă și profitabilă în ambele sensuri. Aceste atuuri sunt:

- o imagine de marcă recunoscută;
- o conducere onestă și responsabilă;
- certitudinea că este un partener sigur pentru viitor.

În concluzie, putem afirma că:

- relațiile publice sunt o funcție a conducerii instituției
- relațiile publice sunt o activitate planificată
- relațiile publice nu pot fi eficiente fără apelul la cercetarea publicului și la metodele și teoriile din științele sociale
- relațiile publice se bazează pe comunicare totală
- relațiile publice implică o responsabilitate socială.

I. Considerații privind reprezentarea obiectelor, fenomenelor sau indivizilor

Reputatul viitorolog Alvin Töffler, în celebra sa carte "Puterea în mișcare", dă contur unui adevăr al zilelor noastre: triumviratul "mușchii, banii și mintea", care a fost motor al dezvoltării societății omenști din cele mai vechi timpuri și până în prezent, tinde să se restrângă.

Astăzi, se constată că puterea revine prevalent aceluia care controlează (deține, creează, folosește) informația (prin informație înțelegându-se atât noutatea banală cât și tehnologiile ultrasofisticate).

După cum vedem deja, noua eră se clădește, în special, pe extraordinara dezvoltare a sistemelor informaționale, pe multiplele aplicații ale acumularii, transmiterii și valorificării cuceririlor științei moderne care duce, inevitabil, la o nouă organizare a vieții economico-sociale, cu implicații multiple pe plan politic.

Pe noi ca instituție, ne interesează impactul pe care informația îl are asupra imaginii noastre.

În ultima vreme, practica a dovedit faptul că imaginea unor instituții/organizații are o valoare patrimonială și este uneori esențială în scopul creșterii credibilității acesteia.

Ca atare, o primă definiție a imaginii ar fi aceea că prin *imagine* trebuie să înțe-

legem un atribut al vieții publice, dar și psihosociale bazat pe capacitatea psihicului uman de a-și construi reprezentări mentale, capacitate care este esențială în actul comunicării.

"Imaginea poate să influențeze puterea de decizie a unui individ sau a unei colectivități" (Cornelia Bacoș, "Rolul imaginii asupra mentalității colective", revista *Societate și Cultură* nr. 3/1992, p. 23).

Această concluzie ne conduce la altă definiție și anume că, prin imagine se înțelege reprezentarea unor atitudini, opinii sau prejudecăți cu privire la o persoană, un grup de persoane ori la opinia publică față de o instituție. Altfel spus, *imaginea* este o părere a unei persoane, grup de persoane sau a opiniei publice despre instituția respectivă.

Înțelegerea termenului de imagine și identificarea tehnicilor sau metodelor de formare a acesteia ne este facilitată de conceptul de reprezentare.

Cum precizam deja, psihicul uman are capacitatea de a-și construi reprezentări mentale cu privire la diferite aspecte ale vieții sociale sau politice, ori cu privire la o persoană, o instituție sau un obiect. Aceste reprezentări sunt puternic condiționate de modul nostru de a gândi, a acționa, a percepe ori a organiza informațiile pe care le deținem.

Putem afirma că reprezentarea unor obiecte sau instituții constituie un atribut al vieții psihice a fiecărui individ astfel încât, pot exista mai multe reprezentări decât persoane.

În concepția unor specialiști, reprezentările cu privire la percepția realității se formează în două planuri:

- un plan al vizibilității proximale (nemijlocite), în care instituția este percepută prin simțuri, avînd practic dimensiuni reduse;
- un plan al vizibilității distale (mijlocite, mediate), inaccesibil în mod direct, dar accesibil prin oricare sistem mijlocitor (media).

Ceea ce este important pentru noi, ca instituție, este că, în cazul grupurilor sociale, reprezentarea instituției ține seama în principal de credințe, atitudini, opinii, și nu în ultimul rînd, de principalele valori sociale create de grupul respectiv. Tocmai aceste valori constituie și vor constitui întotdeauna criteriul esențial la care se vor raporta toți atunci cînd își formează imaginea despre ceva sau cineva.

Cel care dorește să formeze o imagine, în fața unui grup social, trebuie să nu piardă din vedere faptul că există unele elemente care nu trebuie atinse, modelate, mișcate sau transformate. Acesta este cazul credintelor care au o viață lungă în conștiința grupului respectiv și care este bine să fie puse în valoare sau amintite, dar nu schimbate. De asemenea, trebuie mult lucrat cu opiniile, acestea având o situație instabilă în conștiința colectivă și de la ele se poate trece foarte ușor la atitudinile.

În concluzie, reprezentarea cea mai corectă va schimba sau va forma imaginea bibliotecii noastre. Cum se poate realiza aceasta?!

II. Gestionarea imaginii bibliotecii publice

Dincolo de aserțiunile pur teoretice privind conceptul de reprezentare stă un fapt cu profunde semnificații în planul relațiilor publice: imaginea instituției. Formarea imaginii bibliotecii se poate realiza aplicând o anumită politică ce ține, pe de o parte, de stilul managerial al conducătorului instituției și, pe de altă parte, de activitatea desfășurată de "angajați".

În practică, această politică se traduce într-o serie de activități de relații publice concertate și defalcate în timp, care au menirea de a forma, schimba sau menține imaginea instituției noastre.

Aceste activități sunt:

- Dezvoltarea unui management de înaltă performanță la nivelul bibliotecii.

Succesul bibliotecii pentru a-și forma, schimba sau menține imaginea este derularea unei activități performante. În practica relațiilor publice se vorbește de un slogan care este esențial pentru imagine: "să faci lucruri bune și să spui cu tărie acest lucru"; prin "lucruri bune" se înțelege fie un produs cultural de calitate sau un produs informațional, cel mai bun în domeniu sau la nivelul celor mai bune, fie servicii de informare și documentare ireproșabile. În cazul bibliotecii care este o instituție de stat pusă în slujba cetățeanului, un management defectuos poate duce la perturbarea unei activități și, de aici, pot apărea încălcări ale drepturilor și libertăților cetățenești. Dacă mai era necesar, iată încă o justificare a necesității ca managementul desfășurat de instituția noastră în gestionarea imaginii să fie performant.

- Dezvoltarea la nivelul bibliotecii a unei strategii de câștigare a încrederii și

simpatiei propriilor angajați. Acest tip de strategie de relații publice presupune o "îndoctrinare" a personalului cu o filosofie a instituției bibliotecare, în care elementul esențial este înțelegerea rostului – cultural, social, economic etc. – al acesteia. Aceasta înseamnă că fiecare angajat trebuie făcut să se simtă coparticipant la activitatea instituției, iar în mîntea sa instituția să fie proiectată ca fiind aceea care-i permite să-și manifeste din plin spiritul inventiv, creator și, în ultimă instanță, personalitatea.

Desigur, e ușor de spus, dar mai greu de realizat, întrucît activitatea în sine presupune o investiție de timp, răbdare și pasiune din partea managerilor, înțelegere și răbdare din partea angajaților.

Consider că educația permanentă a personalului în acest sens, trebuie să vizeze:

- a. respectul față de lege;
- b. o conduită ireproșabilă atît în familie, la locul de muncă, cît și în societate;
- c. dorința de autodepășire, de a promova, de a-și perfecționa pregătirea;
- d. respectul față de cetățeni, înțelegerea faptului că specialistul în biblioteconomie și știința informării este la dispoziția cetățeanului, și nu invers;
- e. dorința de a contribui cu toată energia lui creatoare la bunul mers al bibliotecii din care face parte.

- Desfășurarea unei campanii publicitare susținute, iar în anumite situații, chiar agresive.

Practica demonstrează că, pentru a fi crezut, este necesar să arăți celorlalți – beneficiarilor potențiali, propriilor beneficiari, comunității pe care o servești – că produsele culturale sau informaționale, serviciile pe care le pui la dispoziție sunt de calitate. În acest sens, spoturile, care redau o anume idee de echilibru, prezentate, dacă se poate, de cîteva ori pe zi, în perioadele de maximă audiență a mijloacelor de informare în masă, pot avea un impact puternic asupra beneficiarilor potențiali.

De asemenea, campania publicitară trebuie să fie o acțiune de informare corectă a publicului larg despre:

- a. obiectivele și sarcinile bibliotecii;
- b. atribuțiile bibliotecii conferite de lege;
- c. metode folosite în activitate;
- d. succese;
- e. dificultăți întâmpinate în muncă.

Activitatea de informare a comunității trebuie să se desfășoare regulat, după un anumit orar sau periodic, în cadrul unor emisiuni distincte la mijloacele de informare în masă cu cea mai mare audiență în rîndul publicului.

- Folosirea parteneriatelor ca suport de promovare a imaginii.

În activitatea de relații publice, firmele folosesc ca suport de promovare a imaginii, sponsorizarea.

Instituțiile publice, biblioteca în calitate de instituție culturală dependentă de ordonatorul de credite, cu un buget care abia îi acoperă cheltuielile care îi permit să supraviețuiască, trebuie să ducă o politică de parteneriate care să-i servească drept suport de promovare a imaginii. Atunci cînd parteneriatele sunt gestionate corect, ele pot aduce servicii imaginii instituției.

- Angajarea unui personal foarte bine pregătit, cu o comportare decentă și îndeplătirea celor care comit abateri.

Personalul bibliotecii are un rol esențial în promovarea unei imagini de marcă a acesteia. Bunul mers al bibliotecii și, categoric, succesul acesteia depinde de calitatea personalului. Din acest punct de vedere, indiferent de specificul activității desfășurate în bibliotecă, cînd o persoană este angajată se ține seama, printre altele, de următoarele:

- ❖ temperamentul candidatului;
- ❖ trăsăturile de caracter;
- ❖ atitudinile, aptitudinile și abilitățile psihice;
- ❖ interesele, aspirațiile, dorințele;
- ❖ convingerile cu caracter politic;
- ❖ nivelul de pregătire profesională și vîrsta;
- ❖ experiența în postul pentru care solicită încadrarea;
- ❖ starea de sănătate;
- ❖ activitățile extraprofesionale desfășurate;
- ❖ comportarea în familie și societate;
- ❖ situația familială;
- ❖ motivul pentru care se face angajarea.

Tot în legătură cu calitatea personalului se pune problema îndeplătirii acelor persoane care sunt compromise sau au o imagine publică negativă, deoarece publicul asociază imaginea bibliotecii cu imaginea negativă a acelor angajați.

În acest context, specialistul în relații publice are un rol esențial. Profilul acestuia arată în felul următor:

- abilități
 - de scriere
 - de vorbire
 - de ascultare
- cunoștințe
 - media
 - management
 - domeniul de afaceri
- aptitudini
 - rezolvarea problemelor
 - colaborare
 - asumarea răspunderii
- calități
 - echilibru și bun simț
 - inițiativă și entuziasm
 - curiozitate intelectuală
 - tolerază frustrarea

De asemenea, specialistul în relații publice trebuie să dea dovadă de:

- rezistență la stres;
- inițiativă individuală;
- curiozitate și capacitate de învățare;
- energie și ambiție;
- gîndire obiectivă;
- flexibilitate;
- capacitate de a stabili relații de prietenie;
- altruism.

Întreținerea unor relații foarte bune cu mass-media. Aceasta este o condiție indispensabilă succesului. Nu avem nici un motiv să păstrăm la distanță presa, întrucît interesul nostru este diametral opus. Ceea ce noi ne dorim este să fim cunoscuți la adevărata noastră valoare. De regulă, acest lucru se întîmplă cu ocazia campaniilor publicitare prilejuite de anumite evenimente. În restul timpului, este necesar să abordăm relația cu ei cît mai deschis.

III. Manipularea prin intermediul televiziunii și posibilitatea de evitare a acesteia

Așa cum arătam mai înainte, în prezentarea unor obiecte sau fenomene, omul folosește două modalități de recepție: prima – direct, nemijlocit, prin pro-

prile simțuri și posibilități, iar a doua – mijlocit, mediat cu ajutorul unor intermediari.

În primul caz, toate informațiile despre un obiect sau fenomen sunt preluate direct, analizate, iar psihicul își formează imaginea care va fi obiect al reprezentării. Astfel, reprezentarea va fi cel mai aproape de realitate iar imaginea creată de psihic va fi identică sau foarte asemănătoare cu originalul.

În cel de-al doilea caz, apelînd la un mijlocitor sau intermediar, există multiple posibilități ca reprezentarea obiectului sau fenomenului respectiv să fie distorsionată, voit sau nevoit, astfel încît imaginea creată ca urmare a reprezentării poate fi mult deformată față de realitate.

Din punctul de vedere al specialistului în relații publice, prin mijlocitori se înțeleg atît foștii angajați ai organizației, vecinii acesteia, persoane care răspîndesc zvonurile și altele, precum și mijloacele de informare în masă.

În concluzie, putem vorbi de manipulare atunci cînd, o instituție folosește un mijlocitor pentru a prezenta distorsionat realitatea, urmărind formarea în ochii publicului a unei imagini false despre ceva sau cineva.

Manipularea, în practica relațiilor publice, se manifestă, în primul rînd, la nivelul instituțiilor care mînuiesc informația și o putem întîlni atît în presa scrisă, cît și în audiovizual.

Ca specialist în relații publice, mă interesează mai puțin cine este cel care manipulează publicul și care este obiectul acestei manipulări; ceea ce mă interesează este să o depistez operativ și, atunci cînd interesele instituției mele sunt amenințate, să iau măsurile care se impun pentru a o contracara.

Ținînd cont de faptul că mijloacele de informare în masă sunt principalul mediator în materie de informație, m-am gîndit că ar fi bine să analizăm modalitățile prin care se poate face manipularea prin intermediul lor.

M-am oprit asupra posibilităților de manipulare prin televiziune, pentru că este cea mai folosită formă de transmitere și receptare a informației, dar și pentru faptul că posibilitățile în acest domeniu, pentru instituția noastră bibliotecară sunt enorme.

Așa cum cunoaștem cu toții, imaginea este o formă a comunicării. Însă, spre deosebire de limbaj, oricît de bogată ni se pare ea în informații, oricît de multe nou-

tăți abstracte prezintă, mesajul imaginii este de cele mai multe ori încriptat, adică, deși este etalat în întregime, nu se lasă citit de oricine. Pentru comparație putem asocia imaginea cu o bibliotecă pe care o deținem, din care nu am citit decît 2 sau 3 cărți. Deci, suntem deținătorii unei comori informaționale, dar, ca beneficiari de informație, suntem săraci.

Stînd în fața televizorului, observăm că într-un film, montaj video, reportaj documentar, s-au strecurat unele greșeli, inadvertențe sau erori. Stupefiați, ne întrebăm: este posibil ca într-un reportaj TV să apară lucruri neadevărate? Îngrijorați, ne repetăm întrebarea: dacă eu aș da acel interviu unde s-au comis atîtea greșeli care se observă că nu aparțin celui chestionat, ce impresie îți va face publicul despre mine? Dar despre bibliotecă?

Răspunsul la întrebarea noastră este cunoașterea modului în care se compune un montaj video, un reportaj ori un documentar și care sunt posibilitățile ca imaginea să fie falsificată. Prin natura atribuțiilor de serviciu, fiecare dintre dumneavoastră este obligat să acorde un interviu la TV de stat sau privată, sau și la una și la alta, ceea ce presupune că dumneavoastră cunoașteți faptul că un montaj se realizează în mai multe faze dar nu sunt sigura de faptul că știți că aceste faze constituie veritabile filtre de subiectivitate, unde realitatea se poate deforma. Cred că ar fi bine să ni le reamintim:

1. Alegerea subiectului pentru reportaj, care este de resortul compartimentului programe. În funcție de orientarea postului de televiziune respectiv, acesta va stabili la care evenimente cunoscute sau previzibile se va deplasa echipa de realizatori.
2. Înregistrarea subiectului este efectuată de unul sau mai mulți redactori, de operatori de imagine și de sunet.
3. Montajul imaginilor se realizează în studio și constă în alegerea acestora în funcție de scopul și durata reportajului și punerea lor cap la cap.
4. Comentarea știrilor se realizează de către redactorul care a însoțit echipa de filmare și, de regulă, comentariul acestuia se va înregistra pe suportul de imagine.
5. Elaborarea coloanei sonore, atunci cînd realizatorul o consideră necesară și care, de asemenea, va fi aplicată peste imagine și textul comentatorului.

6. Aranjarea reportajului în cadrul emisiunii este hotărâtă de regizorul de emisie, în funcție de importanța ce se acordă subiectului respectiv.

În această succesiune de faze remarcăm cel puțin cinci niveluri de subiectivitate, unde imaginea și sunetul pot suferi distorsiuni, cărora le putem spune fără teamă, "filtre de subiectivitate". De ce se întâmplă acest lucru? Foarte simplu: pentru că cele cinci persoane care compun în final un reportaj TV au fiecare personalitatea, caracterul lor, un anumit nivel de cunoștințe, o anumită viziune despre lume și viață și, nu în ultimul rând, o anumită orientare politică.

Contracararea unei eventuale tendințe de manipulare presupune să avem în vedere următoarele aspecte cu ocazia acordării interviurilor:

- Majoritatea posturilor de televiziune declară că sunt apolitice și independente însă, în realitate, aproape toate sunt dirijate.
- Majoritatea realizatorilor au o bogată experiență profesională, dar nu întotdeauna sunt obiectivi. Un foarte bun profesionist poate fi, la un moment dat un foarte bun prestidigitator.
- Postul de televiziune trebuie să-și precizeze de la început poziția față de aspectele ce trebuie să fie luate în discuție cu ocazia interviului.
- În timpul înregistrării interviului, operatorul poate fi frapat de orice element legat de mimica, gesturile ori ticurile interviuatului. În concluzie, trebuie să acordăm mare atenție mișcărilor noastre atunci când vorbim, în sensul că acestea nu trebuie să fie bruște, dar nici nu trebuie să stăm immobili, pentru că la montaj operatorul are posibilitatea să ciuntească unele fraze, dându-le alt sens. De aceea, este preferabil să optați pentru interviul structurat.
- Răspunsurile la întrebările care vi se pun, e bine să fie cit mai succinte și expuse într-o ordine logică, firească. Altfel, la montaj, operatorul și redactorul pot decupa răspunsurile și le pot prezenta într-o ordine care schimbă, uneori fundamental, mesajul pe care am dorit să-l transmitem.
- Cît despre comentariul unui reportaj, apreciem că acesta este pe primul plan în ordinea importanței, pentru că știrea reprezintă conținutul de informații ce îl receptăm, iar imaginea nu este decât o ilustrare necesară confirmării celor spuse și care, în ultimă instanță, nu face decât să îmbogățească mesajul auzit. Este preferabil ca acest comentariu să-l auzim înainte de difuzarea reportajului. Desigur, prezentatorii cu experiență vor ști când să grăbească ritmul citirii, când să-l încetinească, înlesnind receptarea lui de către toată lumea, și când, uneori sub acoperirea unei pauze firești, de respirație, să nuanteze un cuvânt esențial, bineînțeles pentru formarea unei anumite opinii la receptori.
- Macheta emisiunii este realizată de redactorul principal, care așează știrea analizată într-o anumită ordine printre celelalte materiale care vor fi difuzate. Iarși intervine factorul subiectiv. Acesta poate influența opinia publică, atât prin momentul în care introduce reportajul, cât și prin repetarea sau nerepetarea lui.

Toată această "bucătărie" de cunoștințe media se dorește o pleoară în favoarea prezenței absolut necesare a **specialistului în relații publice** în bibliotecă în contextul atât al vremurilor "economiei de piață" în care ne desfășurăm activitatea și de care nu putem face abstracție dacă vrem să "fim", cât și în vederea creșterii vizibilității acestei instituții culturale care oferă atât de mult și primește atât de puțin! Și, nu mă refer numai la bugetul acordat de guvernării noastre.

Referințe

- Pregătire specializată în Management cultural, Managementul activității de Marketing, Programul "Dimensiunea culturală a democrației" RO 9709-01
 "Consolidarea Instituțională a Ministerului Culturii din România", Sinaia, 2000.
 Introducere în relații publice, București, Editura NIM, 1998.
 Töffler, Alvin. Puterea în mișcare, Oradea, Ed. Anet, 1995.

ANIVERSĂRI

Numele lui Vlad Pohilă s-a impus de mult printre intelectualii din Basarabia ca un neobosit slujitor al limbii române.

Prin vocație, profesionalism, erudiție și cercetare migăloasă, prin fapte el întruchipează figura unui ziarist, publicist, lingvist, traducător, a unui Om de omenie cu rădăcini adânci în sufletul Neamului.

E suficient să ne amintim numai de curajul demn de admirat la editarea în clandestinitate al primului ziar în grafie latină *Glasul* din Basarabia postbelică, de cele două lucrări *Să citim, să scriem cu litere latine* și *Grafia latină pentru toți*, cărți care deveniseră prin anii 90 de referință.

Capacitatea intelectuală i-a permis să fie autor și coautor al mai multor dicționare și îndrumare.

Prin traducerile sale ne-a purtat printre eroii multor opere din literatura universală, iar prin redactări a dat valoare științifică a peste 50 lucrări.

Îi suntem și noi recunoscători pentru aportul adus la redactarea celor peste 20 bibliografii elaborate de către Biblioteca Municipală și la editarea revistei *BiblioPolis*.

La ceas aniversar îi adresăm urări de sănătate, ani plini de bucurii durabile, bani, cîte puncte și virgule a pus în materialele corectate și putere de creație!

AD MULTOS ANNOS!

УРОК ЧЕЛОВЕЧНОСТИ И ДОБРОТЫ

Наталья СОСНОВСКАЯ,

зав.отделом детской литературы библиотеки им. И. Мангера

12 марта 2003 года видному еврейскому писателю Ихилу Шрайбману исполнилось 90 лет.

Современники, живущие с известными людьми, часто не могут правильно оценить их деятельность. Мы гордимся, что живем в одно время с таким замечательным писателем как Ихил Шрайбман. Безусловно, творчество этого писателя адресовано взрослому читателю. Тем не менее, сотрудники отдела детской литературы библиотеки им. И. Мангера решили познакомить детей еврейских школ с жизнью и творчеством классика еврейской литературы.

«Знакомство с писателем Ихилом Шрайбманом» – так они назвали цикл встреч с детьми, которые были проведены в декабре, феврале и марте.

Первая встреча состоялась 18 декабря 2002 года в еврейской школе №22. На нее были приглашены ученики 5-х классов, Марина Шрайбман – супруга писателя, редактор журнала «Радуга» Алла Юнко и учителя школы.

Дети с большим интересом прослушали выступления сотрудников библиотеки им. И. Мангера Н. Сосновской и М. Демьяник о жизни и литературной деятельности Ихила Шрайбмана. Затем Марина Шрайбман рассказала детям о том, как создает писатель свои удивительные произведения, и ответила на многочисленные вопросы. Наталья Потемкина прочитала миниатюры и дала детям задание: к следующей встрече прочитать детские рассказы И. Шрайбмана, которые были размножены и розданы детям.

Не менее интересной была вторая встреча с детьми, посвященная творчеству писателя. «Смех Шолом-Алейхема», «Превыше музыки», «Король и королева» – вот те рассказы, о которых говорили и спорили дети и взрослые. Почти у всех присутствующих на глазах выступили слезы, когда Наталья Потемкина проникновенно читала новеллу «Смех Шолом-Алейхема». Да и как можно спокойно читать эти строки: «Вообразите себе картину -

нас ведут на расстрел. Представьте слякоть, холодный дождь поливает нас, и мы еле-еле волочим тяжелые, облепленные грязью ноги...

Дорога трудная, болотистая, и все мы думаем, что до той ямы, предназначенной для нас, еще далеко-далеко... Впрочем, нет. Никто уж, кажется, ничего не думал. Волы, которых волокут на убой...»

Третья встреча из этого цикла состоялась 4 марта в Общинном культурном центре – библиотеке им. И. Мангера. В этот день Ихил Шрайбман вместе с его супругой Мариной пришли на встречу с юными читателями. Сотрудники отдела детской литературы с гордостью отметили, что первая юбилейная встреча с писателем, состоявшаяся именно с детьми. И в этом есть глубокий смысл. Ведь сам писатель в своей новелле «Проза для детей» говорит: «Литературу для детей считают нетрудным жанром. Жанром тех, кому якобы не удается другое. По-моему, это несправедливо. Хорошая проза для детей не только трудный жанр, это самый трудный. Разве это легко – говорить так, чтобы тебя слушали все, от мала до велика, маленькое сердечко и большое сердце?»

Надо было видеть, как общался с детьми писатель, как горели глаза детей, как смеялись они, когда И. Шрайбман, со свойственным ему, юмором отвечал на их вопросы. А вопросов было много: как детских, так и совершенно взрослых. Так, например, один из ребят спросил: «Ихил Шрайбман, что Вас побуждает писать?»

Встреча закончилась, а дети не хотели расходиться. Ведь не каждый день можно просто так пообщаться с великим человеком. К этой встрече была издана книжная закладка для детей с пожеланиями: «Самым молодым, умным, самым искренним и красивым людям в мире – детям. Я вас люблю!»

Три встречи «Знакомство с Ихилом Шрайбманом» доставили и детям, и взрослым истинное удовольствие. Это – настоящий урок человечности и доброты.

ESEURI

Mitul cărții

Nicolae BUSUIOC

Ne întrebăm de ce „eul nostru profund”, ca să preluăm vorba poetului, intră în miraculoasa rezonanță cu sufletul cărții sub ochii noștri? Există, fără îndoială, o contaminare cârturărească, apar acele influențe greu de stăvilit asupra spiritelor exemplare, dar, vai, atât de trecătoare prin labirintul existenței umane. Lăsăm imaginația să zboare în timp ce degetele pipăie cu ardoare hîrtia așternută cu slove vechi. Sintem în căutarea sensului absolut, dar nu dăm decît peste expresia clipei eferme în tot ce are ea mai adînc. Fascinantă este țesătura cuvintelor dintr-o carte integrată de vreme. Iată, întorc pagină după pagină din tomul uitat din colț și parcă el se trezește din somnul prea mult prelungit. Să savurăm ceea ce urmează: „deci încă mai dinainte știind eu, că unii din dascălii altor limbi, poate de vreo patimă răpindu-să, nu lipsesc a zice, că cu neputință iaste a se muta filosofia în limba românească, pentru sărăcia zicelor și numirilor, am pus toată strădania de am tâlmăci cele mai neputincioase graiuri și nume, păzind de aproape pre înțelegerea tâlmăcirii, pentru ca să rămîie greșită și deșartă părerea acelor, și să arate prin lucru dovedit, cum că toate limbile, fără osebite, îndeminate la toate științele”. (Din *Loghica* lui Grigore al Argeșului, tipărită la 1827).

Dar din Dosoftei? La zicerea poeziei lui aerul devine gros ca mierea, unduirile vocale premerg valurile ce tresaltă spre muzica ritmului perfect: „Cîntați Domnului în strune./ În cobuz de viersuri bune./ Și din ferecate surle/ Viersurile de psalomi să urle./ Cu buciom de corn de bour./ Să răsune pînă-n nour”. Cine spune că prin aceste cuvinte, printr-o nouă epifanie, elohim capătă dimensiuni carpato-zamolxiene avea dreptate. Și încă: „Iar, tu Doamne, tu cuvîntul/ Dintîi ai urzit pămîntul/ Și cerurile ce-s înalte/ Sunt de mîna lui, lucrate”. Versurile lui Dosoftei, mitropolitul luminat, pregăteau de fapt cerul fabulos al astrilor ce se vor numi mai tîrziu Eminescu, Blaga, Arghezi, Bacovia, Voiculescu, Stănescu. Introduc semnul

de carte, mă opresc aici. Cartea cu slove vechi reîntră în somn.

Printre cele mai înalte manifestări ale spiritului, fără îndoială, rămîne textul cu mirajul lui, aflat perpetuu în fascinantul univers al cărții. Nu mai este nimeni o noutate faptul că sensul lucrării și rațiunea de a fi textului reprezintă însași mărțea spiritului omului. Aici, apare, necondiționată și ireversibilă, gîndirea ca o componentă fundamentală a spiritului, dar nu în sensul strict a ceea ce înseamnă termenul, cît în cel al funcției sufletului. După Kant, spiritul este cel care structurează în fapt experiența noastră, or orice experiență umană presupune cunoașterea directă a unor fenomene sau lucruri.

Lecturile de orice tip, se știe, duc la cunoaștere, adică la acel ansamblu de posibilități și moduri de a veni în contact cu ceva despre care se dorește a afla cît mai multe. Cunoașterea adevărului, de pildă, cel puțin în sens filozofic, este o tentativă de persuasiune și voință, de căutare continuă fără a avea certitudinea finală că se va și găsi adevărul căutat, adică adevărul absolut. „Ce este adevărul?” întrebă batjocuritor Pilat; și nu așteaptă să i se răspundă (Francis Bacon, *Essays*, „Of Truth”). Întrebarea lui Pilat ar putea pusă și acum, nu știm cu ce folos, pentru că despre adevăr se perorează dintotdeauna, dar am ales din vremea din urmă, de către toți cei stimulați, probabil, de veșnica căutare și de satisfacție pe care odă răspunsul cel bun.

Revenim la mirajul textului. Am recitat *Lotte la Weimar*. Întîlnim aici simplitatea cultivată cu atîta artă de Thomas Mann, întîlnim o frumusețe a ideilor reulate din capodoperele lui Goethe, grație a inteligenței convertită în suprema valoare. Charlotte, prototipul personaj din celebrul roman epistolar *Suferințele tinărului Werther*, nu mai este frumoasa Lotte de care s-a îndrăgostit însuși Goethe, este acum o simpatică bătrînică, rămasă încă cu aura legendei care o copleșește și care o duce ca pe o cruce pînă la capăt. Mirajul textului lui Thomas Mann se impu-

ne prin suflul liric irezistibil și prin emoțiile adânci care rămîn ca un vis frumos dar care cu timpul se pierde în neantul infinit. Cum să nu te atragă un asemenea text? Sublimul într-o carte, cît există grație harului creatorului, este descoperit cu uimire, este în cazul de față suferința acestui Werther, născută din povestea de iubire complicată și dureroasă. Cititorului i se transmit sentimente firești care se suprapun peste cele ale lui, rațiunea acestui transfer nici nu trebuie explicată, ci pur și simplu acceptată ca pe ceva natural. Este rezultatul textului miraculos și strălucitor scris, fie că e vorba de genialul Goethe, fie de marele Thomas Mann, este rezultatul lecturii cărții care ni se oferă ca un conflict deschis între spirit și viață, între viață și iubire, între destinul omului veșnic de neîmplinire și clipa luminoasă apărută doar efemer. Îndrăgostitul își vede iubita ca pe o amazoană cu liniile elegante, ca pe însăși perfecțiunea frumuseții femini-

ne. Charlotte a rămas doar cu vîrsta la care ajuns, Lotte însă va rămîne cu imaginea femeii sublime, victimă a dragostei eterne.

Cititorul nostru găsește în lecturile căutate ceea ce de obicei viața nu-i oferă. El se îndreaptă spre text ca spre niște fermecătoare grădini unde imaginația și speranța dansează fabulos. În acest fel textele confirmă puterea lor de oglindire a sufletului, oferă locul și timpul în care totul intră într-o existență enigmatică, vrăjită, parcă totul se desfășoară frumos și curat, de la mișcările stelelor la mîngîierile iubiților. Fie și numai pentru atît, mirajul lecturii este dătător de speranță și fericire. O tempora !, lecturile din adolescență și cele de la maturitate intră în palimpsest, pergamentul e și mai valoros, straturile se suprapun precum amintirile peste amintiri, precum timpul peste timp și dintre urmele de colb iese textul la lumină. Minunea lui e împlinită. Ușile bibliotecii din nou sînt larg deschise.

ARHIVA LITERARĂ

Gimnazist la Chișinău – student extern la Universitatea din Harkiv

(165 ani de la nașterea lui B.P. Hasdeu)

Pavel BALMUȘ,

Centrul Național de Hasdeologie

Evident, dacă i se sugera sau i se cerea, cu un anume prilej, să-și întocmească un anume "Curriculum vitae", la rubrica "Studii" Bogdan Petriceicu Hasdeu ori n-ar fi avut cine știe ce... divulga, sau ar fi specificat, bunăoară: "medii (incomplete)"; "superioare neterminate". Avem această impresie întemeindu-ne pe cîteva mărturii, oficiale ori... personale hasdeuene, făcute de-a lungul vremii. Ne referim, mai întîi, la un fragment de "Raport", întocmit acum 140 ani (la 2 mai 1863), de către V. Alexandrescu (Vasile Alexandrescu-Ureche, acel "Vladimir Alioșchin-Uho" din recenta și "scandaloașă" scriere hasdeueană "Duduca Mamuca"), în calitate de Președinte al "Comitetului central de Inspecție a școlilor din România de-a stînga Milcovului", adică de la Iași, "raport" în care ne întîmpină insinuări și "bîrfeli" de felul acesta: "... Nu este che-

marea Comitetului de a observa modul... cum domnul B.P.Hasdeu a fost numit la postul important ce ocupă (ca „profesor de istorie universală la Gimnaziul Central din Iași”); acest Comitet nu voințește a aminti Onoratului Minister (al Cultelor și Instrucțiuni Publice, condus de Chr. Tell), că domnul B.P. Hasdeu n-a putut aduce niciodată vreo cît de mică dovadă de studiile ce au făcut în Rusia...”.

Nelipsite de contraziceri și subiectivism sînt și „amintirile-aprecieri” ale lui B.P.Hasdeu însuși, cînd avea în vedere această perioadă a „universităților” sale din tinerete, într-o scrisoare (din 9 august 1904, Cîmpina) adresată lui N.I. Apostolescu (care o reproduce drept „Prefață” la cartea sa „Studii. Literatură, Estetică, filologie”, București, 1904, pag.5-6): „Iubite d-le Apostolescu... Ceri de la mine aprecierea „magistrului”. Dar sînt eu oare „ma-

gistru"? (intervenim, aici, cu specificarea, că, la 1875, în cea de-a doua ediție a „Istoriei critice a românilor”, B.P.Hasdeu făcea dedicația următoare: „Memoriei răposatului meu părinte și magistru în știința istorică...”, noțiunea de „magistru”, incluzînd-o și pe cea de „dascăl”, de mai jos...)

Cine n-a iubit, nu va fi iubit. Cine n-a fost elevul nimănui, nu va avea elevi el însuși. Născut peste Prut, în Basarabia, crescut în atmosfera cea muscălească țarodoxă, pe care am detestat-o pretutindeni și am urît-o totdeauna: în liceu, la universitate, în cercuri culturale, eu n-am iubit nici un profesor, considerîndu-i pe toți ca dușmani, numai și numai pentru că erau muscali. Singurul meu dascăl a fost tatăl meu, de la care prin iubire am învățat a fi român și [bun] creștin... În Rusia eu nu m-am specializat în nimic, decît numai doară la o facultate juridică... În urmă, am devenit istoric, lingvist și filolog, dar m-am format eu însumi, ca autodidact, în toată puterea cuvîntului.”

Aproximativ în aceiași termeni se exprimase B.P.Hasdeu cu 23 ani mai înainte, la sfîrșitul anului 1881, răspunzînd la o scrisoare a ficei sale Lulia, proaspătă elevă la Colegiul parizian „Sévné”... „Nu merg prea bine cu școala, - scria Lilica, la 4 decembrie st.n. (st. vechi, 21 noiembrie) 1881.- Văz niște lucruri cari nu-mi plac; apoi nu să face ce este scris în program; nu este regulă, profesorii sînt neglijenți; în loc să-și facă datoria, spun anecdote, vin tîrziu, lipsesc de multe ori...” La care tatăl îi răspunde, la 28 noiembrie stil vechi (st. nou, 11 decembrie) același an: „... Lilicuțo, dragă,... Ceea ce-mi scrii despre școală mă întristează...deși mie mi se pare că tu exagerezi. Profesorii cei mai buni spun, cite o dată, anecdote, și profesorii cei mai buni vin, uneori, tîrziu sau nu sînt totdeauna exacti... Și eu, Lilicuțo, dragă, am avut mulți profesori neglijenți, unii răi, toți niște muscali, iar nu din așa numita capitală a lumii civilizate (se subînțelege Parisul, aici), și totuși învățăm [adică mai românește: am învățat carte]...”

Am citat acest „dialog epistolar” din ediția „DOCUMENTE ȘI MANUSCRISE LITERARE, vol.III., Corespondența B.P.Hasdeu-Lulia Hasdeu” (București,

1976, pag. 64-65), de unde am mai deprins și nota (16), la calificativul „răi” (de la p. 429): „Bogdan Petriceicu Hasdeu își începuse studiile în diverse orășele din Podolia și Volynia, ...le continuase la Liceul din Chișinău și la Universitatea din Harkov, pe care o va părăsi înainte de a obține vreo diplomă...”

S-a observat, sperăm, că am găsit oportune unele puncte de suspensie, „croșete”, ca să nu reproducem, iarăși, „tradiționalele” greșeli: că Al. Hăjdău, tatăl viitorului B.P.Hasdeu, avea să fie profesor și în Volynia (la Rovno), că Thadeu Al.Hăjdău va abandona studiile universitare de la Harkiv, „pentru a intra în armată”, deși se dusese într-acolo și în postura de iuncher husar în regimentul Radetzki, unde se încadrase încă în primăvara lui 1854...

Or, tocmai aceste chestiuni și evenimente—schimbări de ordin biografic din viața adolescentului B.P.Hasdeu se vor discuta și concretiza (în cadrul hasdeologiei la Chișinău, mai ales) începînd anume din anul amintit (1976). Avem în vedere, desigur, lucrările: „O precizare istorico-literară” (a celui ce semnează rîndurile de față), în revista „Nistru” (1976, nr.4, p.142-144), despre înscrierea lui B.P.Hasdeu (la 5 octombrie 1855), în calitate de student extern, „liber-ascultător”, la Facultatea de Drept a Universității din Harkiv; „B.P.Hasdeu la liceul regional din Chișinău (Contribuții bibliografice)”, în revista „Limba și literatura moldovenească” (1977, nr. 3, pag. 68), de Vasile Ciocanu cele scrise și publicate de Vasile Malanețchi, referitor la studiile gimnaziale hasdeuene la Cameneț-Podolosk și Rovno, începînd din 1880, în același „NISTRU”, nr. 6: „Popas la Rovno...”, precum și în revista de limbă rusă „Kodry”, 1982, nr. 8, mai încoace — în revista Muzeului Literaturii Române de la București, „Manuscriptum” din 1992, nr.1-4: „Bogdan Petriceicu Hasdeu, elev la Cameneț și Rovno” și finalizînd cu studiul, reproduc de noi recent, în cartea (fascicula I) „Pro Fide et Patria. Contribuții...” (editura EPIGRAF, 2002): „Contribuții documentare la studiile de gimnaziu ale lui B.P.Hasdeu”.

Întrucît nu mai e cazul să insistăm asupra duratei și „fragmentarismului”

așa-ziselor „studii ce au făcut [înăru B.P. Hasdeu] în Rusia...”, dorim să relevăm doar câteva momente și aspecte din perioada „uceniciei” acestuia la gimnaziul nr.1 din Chișinău de cîndva, din vremurile studenției „externe” (de scurtă durată) la Universitatea din Harkiv, unde învățase, între 1829 și 1832, cu strălucire, și tatăl său, Alexandru Hâjdău.

Mai întii, să ne asociem la opinia exprimată de V. Malanetchi, în ale sale „Contribuții documentare...” (inseate în pomenitul vol. „Pro Fide et Patria...”, 2002, p.47), în sensul că Th. Al. Hâjdău, deși a trebuit să revină în Basarabia, plecînd de la gimnaziul din Rovno (obținuse rezultate bune la învățătură și fusese promovat în clasa a IV-a), la Chișinău își va face apariția abia în prima jumătate a anului 1852, fiind atestat elev (în cl. a IV-a, iarăși) la gimnaziul local, în anul de studii 1852-1853. Trebuie să atragem, însă, atenția că momentul sosirii lui Thadeu Al. Hâjdău în Basarabia (probabil, inițial la Cristinești-Hotin) nu echivalează cu data stabilirii sale la Chișinău...

De menționat, de asemenea, că abia în anul de studii 1852-1853 este atestat (în documentele vremii) și fratele mai mic al lui Thadeu, Nicolai Hâjdău, în calitate de elev al pensionului pentru copii de nobili, de pe lîngă gimnaziul amintit. Iar dacă e să pomim, din nou, de la recentele „Contribuții documentare...” ale lui V. Malanetchi, reamintim că, încă în luna decembrie 1850, Al. Hâjdău, adus în capitala Basarabiei, în noiembrie precedent, „ceruse” ca Nicolai, elev în cl. I-a a gimnaziului din Camenița, să fie „retras”, chipurile, „pentru a-l aranja la gimnaziul din Chișinău”; o similară „intervenție”, de altminteri, făcuse Al. Hâjdău și în februarie 1850 (pe cînd se afla „bine” încă la Camenița Podoliei), pentru fiul său mai mare Thadeu, elev în cl. II-a a gimnaziului din aceeași localitate, dar "... în vederea intrării într-una din școlile militare...” (Prin urmare, iată de pe cînd datează „tentațiile” hâjdăuene pentru cariera militară, pe care o va îmbrățișa, pînă la urmă, începînd din primăvara lui 1854...).

Cît privește „motivele” înfîrzirii cu care poposesc frații Thadeu și Nicolai Hâjdău (abia în prima jumătate a anului 1852?) la Chișinău, fiind înscriși la studii, aici, din august același an (1852-1853), se pare că unele dintre acestea le putem desprinde din filele unui dosar de arhivă, necunoscut încă istoricilor literari și hasdeologilor, pînă mai de curînd, și pe care noi l-am consultat cu ani în urmă, la fosta Arhivă Centrală de Stat a R.S.S.M., actualmente: Arhiva Națională a Republicii Moldova. E vorba de unitatea de păstrare nr.241 (de cîndva), numită (în rusește, tradus: „Corespondența tutelei nobiliare a districtului Chișinău-Orhei”), în cadrul fondului (nr.6, odinioară) „Direcția Regională a Basarabiei”.

Se „deschide” acest dosar printr-un ordin al Senatului guvernamental (din 2 august 1851), adresat amintitei Direcții, care, la rîndu-i, îl remite Tutelei nobiliare din Hotin; din „Raportul” acesteia (nr.224, din 16 noiembrie 1851) aflăm, între altele, că „...văduva porucită Maria Dauksz, printr-o „proșenie adresată, la 4 octombrie 1849 (Tutelei din Hotin – n.n., P.B.), făcuse un demers de asigurare a lucrurilor rămase la ginerele ei Alexandru Hâjdău, după moartea fiicei ei, Elisaveta Hâjdău, în valoare de 5.000 rub. argint...”. Tutela în cauză trimitea, însă, documentele amintite celei din Camenița, care se „grăbea” să-i adreseze celei dintii un aviz (la 2 decembrie 1849), precizînd că „...minorii Hâjdău, ca fii de moșier basarabean, și care locuiesc numai provizoriu în or. Camenița, nu trebuie să țină de competența sa (adică a „grijuliei” Tutele – n.n., P.B.)” ș.a.m.d.

În sfîrșit, precum reiese din același dosar de arhivă, Direcția Regională a Basarabiei, anunțată că „nobilul Alexandru Hâjdău își are domiciliul în or. Chișinău, pe lîngă care trebuiau să se afle și copiii săi...”, avea să porouască (la 12 iulie 1852, abia) Tutelei nobiliare a districtului Chișinău-Orhei să ia măsurile cuvenite, cerînd din Camenița și dosarul cu acest „caz de tutelă”, dosar transmis la Chișinău încă la 26 noiembrie 1851, precum se „raportează” (din pomenitul oraș al Podoliei), deja la 25 august 1852...

(va urma)

CARTEA PE MERIDIANE

Premiu cu ghinion

Scriitorul Branislav Prelevic relatează în revista belgrădeană „Dan” („Ziua”) un caz mai puțin obișnuit. La ediția din 2000 a „Toamnelor poetice” de la Smederovo, juriul a decis să acorde premiul acestei manifestări poetului mexican Homero Aridjis, președintele PEN - Clubului mondial. Dar acesta a refuzat să primească premiul, atâta timp cât poeta Flora Brovina și ziaristul Miroslav Filipovic sînt în închisorile sîrbe. Revenind asupra deciziei, juriul a recompensat în locul poetului mexican o poetă belgiană. După căderea lui Miloșevici, deținuții politici au fost eliberați, iar juriul a luat înapoi premiul belgiencei pentru a i-l da lui Homero Aridjis! Culmea e că mexicanul și a doua oară l-a refuzat, de data aceasta din motive etice.

Romanele siropoase - un pericol

O echipă de psihologi de la Northwestern University și de la Universitatea din Ohio au făcut o anchetă pe un eșantion de 150 femei între 18 și 42 ani, cărora li s-au dat de citit romane sentimentale. Rezultatele publicate arată că aceste lecturi, cu scenele lor de dragoste idealizate, reprezintă un pericol pentru sănătatea publică, fiindcă incită cititoarele romanțioase la conduite riscante: raporturi sexuale neprotejate, iar în consecință posibilitate de contaminare cu SIDA și alte boli sexual transmisibile. După opinia psihologilor, editorii ar trebui poate să imprime pe copertele romanelor siropoase avertismente asupra riscului sexului neprotejat, știut fiind că cititoarele tind să imite conduita eroinelor din aceste cărți populare, în care nu apare niciodată motivul utilizării contraceptivelor.

Povestea lui Adonis

Ali Ahmad Said Isbir avea 13 ani și era analfabet în 1943, cînd primul președinte al tinerei Republici Siriene a făcut o vizită în partea de nord a acestei țări. Fiul de țărani și-a făcut loc cu coatele prin mulțime și, ajuns lîngă președinte, i-a recitat o poezie populară. Ca într-o poveste orientală, omul politic l-a întrebat pe băiat care îi e cea mai mare dorință. „Să merg la școală”, a răspuns acesta. Și dorința i-a fost împlinită. După ce a absolvit o școală medie franceză, și-a continuat studiile la Damasc, obținînd în 1954 licența în filozofie. În anii de studenție a debutat ca poet sub pseudonimul Adonis, publicînd două volume de poeme. Bibliografia lui s-a îmbogățit an de an cu noi volume de versuri, eseuri, traduceri, antologii, impunîndu-se printre cei mai buni poeți arabi contemporani. Băiatul analfabet de cîndva a ajuns doctor în litere în 1973 și profesor de literatură arabă la Universitatea libaneză în 1975, din 1956 fiind refugiat politic în Liban.

Clasici în metrou

Englezii care se tot plîng de întîzierile metroului londonez au acum o consolare: pe peroane au fost montate niște distribuitoare automate care le livrează, la preț de o liră, volume de format mic. Nu e vorba, cum s-ar putea crede, de literatură polițistă sau roz, ci de clasici ai literaturii engleze, pe care mulți pasageri, din curiozitate sau de plictiseală, îi citesc. La originea inițiativei se află editura Travelman, fondată de Alexander Waugh, nepotul prozatorului Evelyn Waugh (1903 – 1966; autorul romanelor „Un pumn de țărînă”, „Dragoste printre ruine”, „Oameni sub drapel”, „Ofițeri și domni”, „Capitulare necondiționată” ș.a.). Urmașul celebrului romancier a declarat că nu cîștigul îl interesează, ci vrea să ducă un fel de „cruciadă împotriva degenerescenței ambiante”, în special împotriva cititorilor de ziare.

ȘTIAȚI CĂ...

...Poetul francez Jean Nicolas Arthur Rimbaud (1854-1891) este unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai simbolismului și unul dintre făuritorii poeziei moderne? Poet de o precocitate unică, și-a încheiat la 19 ani cariera literară, dedicându-se apoi, peregrinărilor.

...Marele scriitor latin suetoniu (Caius Suetonius Tranquillus, 76-140) a fost secretarul împăratului Adrian? Cea mai importantă lucrare a sa a fost „De vita Caesarum”, care cuprinde viețile primilor 12 împărați romani (de la Cezar la Domițian).

...Giordano Bruno (1548-1600) nu a fost doar un filozof și om de știință, ci și un autentic poet? Ars pe rug de închiziție, el ne-a lăsat o impresionantă culegere poetică intitulată „Elanuri eroice”, în care exaltă pasiunea pentru cercetare și exprimarea adevărului.

...Francesca Da Rimini a fost o tânără nobilă din Ravena secolului al XII-lea, îndrăgostită de cumnatul ei, Paolo Malatesa, cei doi fiind uciși de soțul gelos? Episodul este surprins în „Infernul” lui Dante.

...Antologia Palatina este o culegere de epigrame grecești ale unor poeți diferiți, datînd înainte de secolul VII î. Ch. pînă în perioada bizantină? A fost descoperită în secolul al XVII-lea și păstrată în biblioteca palatului princiar din Heidelberg.

...Cea mai prolifică scriitoare din lume este sud-africană Kathleen Lindsay? Ea a publicat 904 romane și povestiri și a folosit peste 70 de pseudonime.

...Primul monument literar al Indiei antice este Rig-Veda? Cuprinde 1028 de imnuri și poeme filozofice din timpuri străvechi, adunate între secolele XII-VI î. Ch.

...Primele semne de punctuație se datorează grecului Aristophan din Bizanț (circa 257 – 180 î.Ch.)? El conducea Biblioteca din Alexandria și a creat trei semne corespunzătoare celor cu care astăzi marcăm punctul, punct-virgula, două puncte. A trebuit să se aștepte apariția tiparului pentru ca aceste semne să fie respectate.

...Numele real al marelui filozof chinez Confucius (551 – 479 î.Ch.) a fost Kung-Tze? Culegerea sa de poezii populare „Cartea cîntecelor” constituie primul monument de mare valoare a literaturii chineze.

...„Filipica” este un discurs acuzator la adresa unei persoane? Termenul provine de la discursurile lui Demostene împotriva regelui Filip II-lea al Macedoniei.

...Stenografia este cunoscută din antichitate fiind folosită de scribul lui Cicero, sclavul Tiron? În 1786, englezul Samuel Taylor a creat stenografia modernă, sistemul fiind îmbunătățit de compatriotul său Isaac Pitman în 1837.

...Știința care se ocupă de limba, istoria și cultura chineză se numește sinologie? Termenul provine din latinescul Sina, însemnînd China, și grecescul „logos”, însemnînd studiu.

*Selecție de
Alexandru Horațiu FRIȘCU*

DIVERTIS-CLUB

Stați și reflectați

Ce spun alții, mai deștepți ca noi...

- Cu penele altuia te poți împodobi, dar nu poți zbura. (**Lucian Blaga**)
- Ce câștigă aceia care mint? Că nu sînt crezuți nici cînd spun adevărul. (**Aristotel**)
- Dacă democrația nu dă pîine, înseamnă că nu e bună. (**Lech Walesa**)
- Nu judecați oamenii după anturaj. Iuda a avut prieteni ireproșabili. (**E. Hemingway**)
- Femeia este sufletul bărbatului, lumina care îl călăuzește. (**Miguel de Cervantes**)
- Miliardele de cărți ale lumii sînt ca fluturii și gîzele care roiesc în jurul marelui far: Biblia. (**Cornel Vadim Tudor**)
- Fă ochii mari înainte de a te căsători și ține-i pe jumătate închiși după căsătorie. (**Benjamin Franklin**)
- Un zîmbet sau o vorbă bună spusă unui bătrîn înseamnă a-i dărui o zi mai mult din viață. (**Vasile Conta**)
- Sînt convins că Biblia va deveni tot mai frumoasă, pe măsură ce o vom înțelege mai bine. (**J.-W. von Goethe**)
- Soarta multor oameni a depins de faptul că în casa părinților lor a fost sau nu o bibliotecă. (**Edmondo de Amicis**)
- Un popor fără religie, fără credință nu poate fi condus decît cu tunurile. (**George Washington**)
- Cel ce dă, să tacă. Cel ce a primit, să vorbească. (**Proverb spaniol**)
- A nu fi bun decît pentru tine însuși înseamnă a nu fi bun de nimic. (**Voltaire**)
- Nici un om drept nu se îmbogățește repede. (**Menandru**)
- Oamenii fac bani falși, iar banii fac oamenii falși. (**Haug**)
- Nu pot înțelege de ce este mai glorios să bombardezi un oraș decît să asasinezi pe cineva cu securea. (**Dostoievski**)
- O nedreptate făcută unuia este o nedreptate pentru toți. (**Montesquieu**)
- Un prieten este un suflet care locuiește în două trupuri. (**Aristotel**)
- Greșelile mărunte anticipează, întotdeauna, păcatul cel mare. (**Racine**)
- Sînt unele lucruri pe care o femeie le pătrunde întotdeauna cu mai multă agerime decît 100 de ochi de bărbați. (**Lessing**)
- Un scriitor n-ar trebui să scrie niciodată despre lucruri extraordinare. Asta e pentru ziarști. (**James Joyce**)
- Neputința de a nu-ți stăpîni niciodată mînia este o dovadă de bătădărie și nerușinare. (**Plutarh**)
- Este progres dacă un canibal folosește cuțitul și furculița? (**St. Jerzy Lec**)
- Principalul avantaj al celebrității este că atunci cînd plictisești lumea la o petrecere, oamenii cred că e vina lor. (**Henry Kissinger**)
- Vai, nemaipomenită josnicie a minților slugarnice – să te faci slugă de bună voie. (**Galileo Galilei**)
- Nu există suferință mai mare decît amintirea fericirii trecute, în timp de nenorocire. (**Dante Alighieri**)
- Unui om deștept îi place să învețe. Unui prost, să învețe pe alții. (**A.P. Cehov**)
- Cine vrea să dovedească prea multe, nu dovedește nimic. (**H. De Balzac**)
- O națiune se afirmă în Istoria universală mai puternic prin biruințele spirituale și culturale decît prin izbînzii militare ori politice. (**Dimitrie Gusti**)
- De îndată ce nu mai are Patrie, omul încetează de a mai fi om. (**Jean-Jacques Rousseau**)
- Iubirea cea mai mare e dragostea de Țară. (**Paul Verlaine**)

Selecție de **Vlad POHILĂ**

PENTRU AGENDA DVS.

Calendarul aniversărilor culturale

MAI 2003

- 80 de ani de la nașterea regizorului și scenaristului de film, celebru autor de filme cu desene animate Ion POPESCU-GOPO (1.V.1923 - 29.IX.1989).
- 50 de ani de la nașterea cîntăreței de muzică populară Lidia BEJENARU (3.IV.1953).
- 75 de ani de la nașterea prof. univ. acad. Vasile ANESTIADE (4.V.1928).
- 60 de ani de la nașterea criticului literar Laurențiu ULICI (6.V.1943 - XI.2000).
- 170 de ani de la nașterea compozitorului, pianistului și dirijorului german Johannes BRAHMS (7.V.1833 - 3.IV.1897).
- 100 de ani de la nașterea poetului rus Nikolai ZABOLOTKI (7.V.1903 - 14.X.1958).
- Ziua Europei - 9 mai.
- 1890 de ani de la inaugurarea la Roma a Columnei lui Traian, monument al etno-genezei românilor (12.V.113).
- Ziua latinității - 15 mai.
- 75 de ani de la nașterea compozitoarei și profesoarei Zlata TCACI (16.V.1928).
- Ziua internațională a muzeelor - 18 mai.
- 75 de ani de la nașterea lingvistului prof. univ. Ion CIORNÎI (20.V.1928).
- 190 de ani de la nașterea de la nașterea muzicianului german Richard WAGNER (22.V.1813 - 13.II.1883).
- 80 ani de la nașterea poetului, eseistului și traducătorului Ion CARAION (24.V.1923 - 21.VII.1986).
- 24 mai Ziua Sf. Apostol Chiril și Metodiu, Sărbătoarea scrisului slavon și a culturilor slave.
- 70 de ani de la nașterea criticului și istoricului literar Eugen SIMION, președintele Academiei Române (25.V.1933).
- 70 de ani de la nașterea scriitorului și etnografului găgăuz Dumitru CARACIOBANU (27.V.1933 - 10.X.1986).
- 300 de ani de la întemeierea, de către țarul Petru I cel Mare, a noii capitale a Rusiei - Sankt-Petersburg (numit și Petrograd, între 1914-1924, apoi Leningrad, între 1924-1991) - 27.V.1703.
- 100 de ani de la nașterea scriitorului bulgar Nikola FURNADJIEV (27.V.1903 - 26.I.1968).
- 90 de ani de la nașterea scriitorului român George MACOVESCU (28.V.1913).
- 125 de ani de la nașterea poetului rus Maksimilian VOLOȘIN (28.V.1878 - 11.VIII.1932).
- 550 de ani de la căderea Constantinopolului, capitala Bizanțului, sub stăpînire turcească (29.V.1453).
- 120 de ani de la nașterea lui Onisifor GHIBU, pedagog, literat și om politic român, academician, militant pentru emanciparea românilor basarabeni (31.V.1883 - 31.X.1972).
- Ziua lucrătorului culturii - a treia duminică a lunii mai.

IUNIE 2003

- 130 de ani de la nașterea Elenei ALISTAR, profesoară, personalitate eminentă a culturii române, luptătoare pentru emanciparea românilor basarabeni (1.VI.1873 - 1955).
- 70 de ani de la nașterea poetului Ion BOLDUMA (6.VI.1933 - 19.IV.1993).
- 100 de ani de la nașterea scriitoarei franceze Marqu Shore YOURCENAR (8.VI.1903 - 17.XII.1987).
- 70 de ani de la nașterea muzicologului și compozitoarei Iulia TIBULSCHI (15.VI.1933).
- 100 de ani de la nașterea pictorului român Victor BRAUNER (15.VI.1903 - 12.III.1966).
- 70 de ani de la nașterea solistului și compozitorului italian Sergio ENDRIGO (15.VI.1933).
- 100 de ani de la nașterea poetului rus Mihail SVETLOV (17.VI.1903 - 28.IX.1964).
- 55 de ani de la nașterea lingvistului și istoricului Ion DRON (17.VI.1948 - 2003).

- 100 de ani de la nașterea lingvistului italian, renumitul filolog românist CARLO TAGLIAVINI (18.VI.1903 - 1982).
- 75 de ani de la nașterea cîntăreței Tamara ALIOȘIN (19.VI.1928 – 24.XII.1996).
- 380 de ani de la nașterea savantului și scriitorului francez Blaise PASCAL (19.VI.1623 – 19.VIII.1662).

IULIE 2003

- Ziua comemorării lui Ștefan cel Mare și Sfînt (1457-1504) – 20 iulie.
- 80 de ani de la nașterea poetei polone Wisława SZYMBORSKA, laureată a Premiului Nobel (2.VII.1923).
- 260 de ani de la nașterea poetului rus Gavril DERJAVIN (3.VII.1743 - 1816).
- 120 de ani de la nașterea scriitorului austriac, evreu originar din Cehia, Franz KAFKA (3.VII.1883 – 3.VI.1924).
- 125 de ani de la aprobarea stemei Basarabiei (5.VII.1878).
- 50 de ani de la nașterea cîntăreței Anastasia LAZARIUC (6.VII.1953).
- 100 de ani de la nașterea compozitorului armean Aram HACIATURIAN (6.VII.1903 – 1.V.1978).
- 110 de ani de la stingerea din viață a scriitorului francez Guy de MAUPASSANT (5.VIII.1850 – 6.VII.1893).
- 80 de ani de la nașterea regizorului român de teatru și film acad. Liviu CIULEI (7.VII.1923).
- 60 de ani de la nașterea chimistului Victor ISAC (8.VII.1943 – 3.X.1995).
- 50 de ani de la nașterea poetei și publicistei Lora RUCAN (8.VII.1953).
- 60 de ani de la nașterea cîntăreței române Margareta PÎSLARU (9.VII.1943).
- 110 de ani de la nașterea economistului și omului politic prof. univ. Anton CRIHAN (10.VII.1893 – 9.I.1993).
- 70 de ani de la nașterea prozatorului român Alexandru IVASIUC (12.VII.1933 – 4.III.1977).
- 75 de ani de la nașterea prozatorului rus Valentin PIKUL (13.VII.1928 – 16.VII.1990).
- 70 de ani de la nașterea poetului Pavel BOTU (14.VII.1933 – 17.II.1987).
- 90 de ani de la nașterea dramaturgului român Aurel BARANGA (20.VI.1913 – 10.VI.1979).
- Ziua Suveranității Republicii Moldova – 23 iunie.
- 100 de ani de la nașterea scriitorului George ORWELL (25.VI.1903 – 21.I.1950).
- 130 de la stingerea din viață a cărturarului și teologului român Andrei ȘAGUNA (1.I.1809 – 28.VI.1873).
- 100 de ani de la nașterea scriitorului și biografului american Irvin STONE (14.VII.1903 - 1989).
- 55 de ani de la nașterea poetului și publicistului Nicolae DABIJA (Ciobanu) (15.VII.1948).
- 55 de ani de la nașterea istoricului acad. Andrei EȘANU (16.VII.1948).
- 70 de ani de la nașterea poetului rus Evgheni EVTUȘENKO (18.VII.1933).
- 80 de ani de la nașterea profesoarei și dirijoarei Lidia AXIONOV (19.VII.1923).
- 70 de ani de la nașterea poetului rus Vladimir MAIAKOVSKI (19.VII.1893 – 14.IV.1930).
- 75 de ani de la nașterea sculptoriței Alexandra PICUNOV-TÎRȚAU (20.VII.1928 – 23.X.2002).
- 60 de ani de la nașterea poetului și animatorului vieții culturale românești Adrian PĂUNESCU (20.VII.1943).
- 90 de ani de la nașterea pianistei Eugenia BOTEZAT (24.VII.1913).
- 200 de ani de la nașterea compozitorului francez Adolphe Charles ADAM (24.VII.1803 – 3.V.1856).
- 175 de ani de la nașterea scriitorului și criticului literar rus Nikolai CERNÎȘEVSKI (24.VII.1828 – 20.X.1889).
- 50 de ani de la nașterea graficienei Dorina COJOCARU-VRABIE (26.VII.1953).
- 100 de ani de la nașterea actorului rus de teatru și cinema Nikolai CERKASOV (27.VII.1903 – 14.IX.1966).
- 150 de ani de la nașterea scriitorului rus Vladimir KOROLENKO (27.VII.1853 – 25.XII.1921).
- 125 de ani de la nașterea prozatorului bulgar Elin PELIN (pe numele adevărat Dimităr IVANOV) (30.VII.1878 - 1949).